

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 12:44:46)

Počinjemo sa radom.

Otvaram Šestu sjednicu Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018.godini Skupštine Crne Gore dvadeset šestog saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije nego pređemo na utvrđivanje dnevnog reda, treba da usvojimo zapisnik sa druge, treće i četvrte posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018.godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbu na zapisnike? Nema.

Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni zapisnici sa druge, treće i četvrte posebne sjednice Prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2018. godini.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda.

Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

Da bismo utvrdili dnevni red, dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Poslanik Aleksandar Damjanović, predložio je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika i Izvještaj o realizovanim investicionim i drugim aktivnostima po osnovu Ugovora o dugoročnom zakupu lokaliteta ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula Herceg Novi za 2017.godinu.

Poslanica Marta Šćepanović predložila je da se na dnevni red stavi mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti odredbaba člana 17 stav 6 i člana 22 stav 6 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Prelazimo na obrazloženje i izjašnjavanje o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda.

Prelazimo na izjašnjavanje i obrazloženje prvog poslanika, Aleksandra Damjanovića.

Da li želite da obrazložite predloge? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 12:46:33)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Ja sam predložio da se u dnevni red ove sjednice uvrste dva predloga akta.

Prvi je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika koji sam blagovremeno dostavio kao predlagač Parlamentu. Nemam neku veliku potrebu da objašnjavam zašto je bitno da se ovaj predlog zakona nađe na dnevnom redu ove ili, ako ne bude političke volje, neke od narednih sjednica Skupštine Crne Gore, a imajući u vidu netom završene predsjedničke izbore i sve kontroverze koje su pratile i taj izborni proces koji se djelimično ili dobrim dijelom naslanjao na postojeći Zakon o izboru odbornika i poslanika i gdje smo prvi put dobili konstatacije međunarodne zajednice odnosno posmatračke misije OEBS, ODIR da je ovakav zakonodavni ambijent dao institucionalnu prednost jednom od predsjedničkih kandidata i da imamo velike probleme u radu institucija koje su prevashodno zadužene da prate jedan fer i demokratski politički proces, izborni proces kojeg nema u Crnoj Gori, poput Državne izborne komisije. Nema potrebe da u kontekstu ovog mog predloga gdje tražim da se obavi jedna ozbiljna rasprava, bez obzira na ishod glasanja i potrebu da se on sa dvije trećine poslanika može promijeniti, da se obavi rasprava o svemu onome što jesu identifikovani problemi i ono sa čim se susreće crnogorsko društvo koje još uvijek ne može da izađe iz jednog sistema gdje imamo podijeljeno i društvo i zarobljene institucije i činjenicu da upravo Ustavni sud Crne Gore juče na sjednici konstatuje da je glasanje u Državnoj izbornoj komisiji gdje je glasalo šest od 16 članova Državne izborne komisije validno i gdje imamo pred posmatračima OEBS-a koji su bili na toj sjednici, na sjednici Komisije, potpuno urušavanje prava i pravnog poretka. Zato je neophodno da se prije svega krovni zakon, Zakon o izboru odbornika i poslanika razmotri, da se pokuša ići korak dalje od jedne vrste partijskih monopola, ovo govorim o svim političkim partijama u Crnoj Gori,

gdje bi se pokušala naći ustavna veza, ona veza koju garantuje Ustav Crne Gore između izabranog narodnog predstavnika i političke organizacije odnosno građanina koji posredno na ovaj način koji sad imamo u zakonu nije u stanju ili ne može da dođe i da iskaže svoju autentičnu volju u smislu zastupanja svojih stavova u crnogorskom parlamentu ili lokalnim parlamentima, kao i niz drugih odredbi koji se tiču i rodne ravnopravnosti, a svakako u postupku razmatranja zakona moglo bi se razgovarati i bilo bi neophodno da se razgovara i o statusu Državne izborne komisije koja je danas jedna od rak-rana crnogorskog izbornog sistema, što naravno ne konstatujem samo ja, već konstatuju i brojni posmatrači i ovog i prethodnih izbornih procesa. Zato apel da ukoliko imaju volje i snage da se o ovome raspravlja, ovo je svakako u proceduri i kad - tad će ovo ili neki drugi predlog koji će biti dostavljen morate doći na dnevni red kako bi išli ka nekom izbornom procesu. Govorim sada već o horizontu nekih narednih parlamentarnih izbora, imajući u vidu da ovi dosadašnji izborni ciklusi nijesu doprinijeli vraćanju povjerenja građana u instituciju izborni proces i da nakon ovih ciklusa imamo podijeljeno društvo, kažem zarobljene institucije, prije svega ove koje su nadležne za sprovođenje fer i demokratskog izbornog procesa. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 12:50:17)

Molim vas, kolege, sad ćemo glasati i izjasnićemo se o predlozima poslanika Damjanovića. Samo da konstatujem da smo u decembru prošle godine ovdje razgovarali o preporukama, o zakonima koje smo mi unaprijedili amandmanski, pripremili u stvari izmjene i dopune tih zakona, a među tim zakonima je bio i Zakon o izboru odbornika i poslanika, a i vi, kolega, bili ste u Parlamentu i ostale kolege i nijeste željeli da glasanjem date mogućnost da se unaprijedi izborni ambijent koji kritikujete. Izjasnićemo se.

Stavljam prvo na glasanje predlog poslanika Damjanovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika. Izvolite.

Glasala su 42 poslanika, za tri, protiv 36, tri uzdržana.

Konstatujem da Skupština nije prihvatila ovaj predlog.

Želite obrazloženje? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 12:51:50)

Zahvaljujem.

Bez želje da polemishemo, slažem se da je na dnevnom redu decembarske sjednice bio Zakon o izboru odbornika i poslanika koji je pripremila radna grupa sastavljena samo od predstavnika parlamentarne većine. To je bio i ključni problem kod razmatranja toga zakona, ja sam na to ukazao. Ovo, naravno, ovdje jeste samo pokušaj jednog poslanika da ovaj problem reaktualizuje, da imamo u vidu svi da imamo problem sa izbornim sistemom bez namjere da ga u ovakvom ambijentu i bez prisustva jednog dijela kolega iz opozicije možemo usvojiti, ali sa namjerom da se to pitanje drži pod visokom tenzijom u javnosti, jer smo svjedoci da zbog toga što nijesmo riješili ni ovaj predlog zakona onako kako treba, ni ostale zakone koji prate izborni sistem i dalje imamo nepovjerenje u izborni proces i dalje imamo ovo što se dešava, a to je da će sudovi ustavni ovakvi kakvi jesu odlučivati o pobjednicima izbora, a ne da to odlučuju građani svojim glasom na izborima. Ali kad - tad razgovaraćemo naravno o izbornom zakonu i uvjeren sam da ćemo morati da tražimo mukotrpan konsenzus kako bismo došli do fer izbornih pravila koja će garantovati fer izborni proces.

U odnosu na drugi predlog zakona, dakle, tražio sam da se u dnevni red uvrsti Izvještaj o realizovanju, investicionim i drugim aktivnostima po osnovu Ugovora o dugoročnom zakupu lokaliteta ostrvo Lastavica sa tvrđavom Mamula za 2017.godinu. Ovo iz razloga što je taj predlog u skupštinskoj proceduri, imao sam u vidu da su još dva slična predloga u skupštinskoj proceduri, vezana su za Lušticu Herceg Novi, Lušticu Tivat. Ali s obzirom da smo Lušticu Herceg Novi imali ovdje kada smo razmatrali aneks 2 osnovnog ugovora, ne tako davno, prije par mjeseci da smo o tome razgovarali, smatram da bi ovaj izvještaj bio prioritet imajući u vidu da već dvije godine crnogorska javnost i ovaj parlament nemaju informaciju o tome šta se radi u pogledu ove

investicije koja je zavrijedila veliku pažnju 2016.godine kada su ovdje usvajana neka akta koja se tiču i osnovnog ugovora itd.

Imajući u vidu da je odlukom kada je ovo usvojeno u Parlamentu Crne Gore i kada je odobren ovaj ugovor vezan za Mamulu i za ostrvo Lastavica definisano da ovaj parlament formira privremeni odbor koji će pratiti ostvarenje ovog projekta, dakle ovaj privremeni odbor shodno ovoj odluci nikada do sada nije formiran, evo gotovo dvije godine. Imajući u vidu da takođe nemamo izvještaj za 2017.godinu oko investicija u Kumboru - Porto Novi koji je takođe trebalo da stigne u ovaj parlament, još uvijek ga nema. Ja dobijam, nažalost, neke negativne informacije o toku tog projekta, nijesam zadovoljan, jer sam neko ko je ovdje podržao i podržaće svaki put ozbiljnog investitora na ozbiljnom investicionom projektu koji doprinosi Crnoj Gori. Je li to razlog zašto mi nemamo ovaj izvještaj za 2017.godinu, to treba ovaj parlament da se zapita.

Takođe nemamo formiran ni privremeni odbor drugi ili jedinstveni koji će pratiti projekat Kraljičine plaže, takođe kontroverzne investicije koja je napravila haos u Parlamentu prije godinu i po, dvije. Takođe nemamo ni izvještaj o toj investiciji koji je trebao biti dostavljen ovom domu, dakle za 2016-2017.godinu. Sve su to negdje razlozi zašto sam računao da bi bilo dobro da se raspravlja makar o jednoj od tih investicija imajući u vidu sve ove probleme sa kojima se i Parlament srijeće ostvarujući svoju kontrolnu i nadzornu funkciju, da raspravljamo o izvještaju koji je stigao u Parlament. Hoćemo li raspravljati danas na ovoj sjednici ili na nekoj od narednih to je manje bitno, ali je bitno da Parlament pokuša da završi svoj dio obaveza shodno ovim odlukama koje su ovdje donešene, koje je donijela neka većina, i svakako da insistira na svojoj nadzornoj funkciji u smislu onoga što Vlada treba i nadležni organi da dostave ovom parlamentu kako bismo imali u vidu to kako se realizuju ključni investicioni projekti od koje zavisi ekonomska budućnost Crne Gore.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 12:55:59)

Hvala, poslaniče Damjanoviću.

Svakako da Skupština treba da ima svoju kontrolnu ulogu i svakako ćemo na ovoj, ako se odlučimo glasanjem, ili na nekoj od narednih sjednica raspravljati o ovome. Samo zbog toga što ste vi uzeli jedan dio obrazloženja, da konstujem povodom vašeg prvog dijela obraćanja.

Znači, ova parlamentarna većina pokazala je i Predlogom zakona o izboru odbornika i poslanika, izmjena Zakona o izboru odbornika i poslanika, da želi da to uradi i kad god od opozicije dobijemo mogućnost da dvotrećinski se izjasnimo o tom zakonu, to ćemo i da radimo na njegovom unapređenju.

Druga stvar, potpuno je netačna konstatacija da su građani izgubili povrejenje u izborni proces. Građani to svojim izlaskom na izbore redovno pokazuju i tu nema nikakve dileme.

Molim vas sad da se glasanjem izjasnimo o drugom predlogu poslanika Damjanovića. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, tri za, 36 protiv, četiri uzdržana, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Predlog poslanice Marte Šćepanović.

Da li poslanica Šćepanović želi da obrazloži predlog? Želi.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (27.04.18 12:57:34)

Što se tiče ovog predloga u pitanju su razlozi hitnosti roka koji nam je Ustavni sud ostavio za dostavljanje odgovora na rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti u odnosu na ovaj navedeni zakon. Toliko.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 12:57:50)

Hvala.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Šćepanović da se na dnevni red stavi Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnog suda Crne Gore povodom rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti odredaba člana 17, stav 6 i člana 22 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Izvolite, kolege.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Pozivam vas da se sada izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini.

Stavljam na glasanje predlog dnevnog reda u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je za sjednicu usvojen predloženi dnevni red u sazivu sa prihvaćenom dopunom.

Pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red, a mi prelazimo na dnevni red.

Izvolite. Poslanik Damjanović, proceduralno.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 12:59:15)

Predsjedniče, dvije su jedna za drugom, ali se pozivaju, normalno, na članove Poslovnika. Prva reakcija je dio koji se tiče članova 204, 205, 206 i 207, odnos Skupštine i Ustavnog suda Crne Gore. Dakle, kao i ostali poslanici pretpostavljam da smo svi dobili Odluku Ustavnog suda koja je 24. aprila dostavljena Skupštini, poslanicima, kojom se ukida odredba člana 14 Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore od 19.aprila 2017.godine. Misli se na onaj zakon vezan za naknade za majke sa troje i više djece, kojom se ukida član 14 Zakona kojim je predviđeno njegovo stupanje na snagu.

Nijesam pravnik, ali konstatujem da imamo veliki problem, a moje pitanje se konkretno odnosi na to zašto nije primijenjen Poslovnik i Ustav u smislu toga da Zakonodavni odbor podnosi Parlamentu mišljenje i odgovor Ustavnom sudu, imajući u vidu da je Ustavni sud konstatovao u tački 2 obrazloženja da Skupština Crne Gore nije dostavila odgovor, odnosno mišljenje i stavove Ustavnoga suda sadržane u rješenju o pokretanju postupka.

Dakle, taj zakon kojim se pokušalo izaći u susret onakvoj odluci Ustavnog suda, da je ne karakterišem, sada je problematičan, jer je poništen član 14 tog zakona, to je onaj dio koji je u stvari stupanje na snagu gdje sad imamo problem da faktički u ovom trenutku zakon nije u pravnom sistemu i hoće li u tom smislu Parlament imati reakciju, dopunjavati ovaj zakon, jer smo već imali još jednom Odluku Ustavnog suda kojim je još jedan član poništen, član 12, prije nekoliko mjeseci ili će ovo samo po sebi ostati ovako kao, uslovno rečeno, problem nesaradnje i nepoštovanja Poslovnika u smislu saradnje Skupštine i Ustavnoga suda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 13:01:07)

Hvala vam, poslaniče Damjanoviću.

Predsjednica Zakonodavnog odbora želi riječ. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (27.04.18 13:01:13)

Hvala.

Sami ste rekli da nijeste pravnik i prije nego što uopšte javno izreknete da zakon nije u pravnom sistemu prvo provjerite da li su to pravne posljedice ove odluke Ustavnog suda, da se već sutra ne demantujete šta ste rekli.

Što se tiče prakse Zakonodavnog odbora, kao što znate, predsjedniče, prije nego što sam

imenovana za predsjednika Zakonodavnog odbora on uopšte nije ni dostavljao predloge Skupštini do tog dana, za davanje mišljenja za odgovor Ustavnom sudu, da smo tu praksu uveli od 2016.godine, odnosno 2017.godine, a poslanik Damjanović je u prošlom mandatu bio ovdje pa to do sada nikada nije pomenuo.

Što se tiče konkretno ove odluke Ustavnog suda i razloga koji se nalaze u toj odluci, mi smo već danas na sjednici Zakonodavnog odbora, raspravljajući zakone koji su danas na dnevnom redu, dogovorili da ubuduće u izvještajima Zakonodavnog odbora budu uvijek navedeni razlozi za stupanje na snagu zakona danom objavljivanja i takođe da te razloge prihvati ova skupština prije glasanja o Predlogu zakona.

Dakle, to je neophodno, da i Skupština utvrdi koji su to razlozi zašto zakon stupa na snagu danom objavljivanja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 13:02:46)

Hvala vam, poslanice Šćepanović.

Hvala i poslaniku Damjanoviću što je pomenuo ovo pitanje da se razjasnimo ovdje.

Da li možemo sada preći, ili imate još jedno proceduralno reagovanje?

Izvolite. Poslanik Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 13:03:03)

Uvažavajući prisustvo predlagača zakona da konstatujem da je sve ono što sam ovdje rekao tačno, da je Ustavni sud donio odluku, da u postupku donošenja te odluke nije bilo odgovora Parlamenta, što je moralo da se desi shodno Poslovniku o radu Skupštine Crne Gore, dakle da Poslovnik nije primijenjen, da je između ostalog i to uzrokovalo da Ustavni sud poništi član 14 Zakona o stupanju na snagu. Ja neću da ulazim ovdje u to kakve su pravne posljedice toga akta. Znam da odluka Ustavnog suda bi trebala da bude, a znam i da nije, jer imamo i tih primjera, o tome ćemo u Parlamentu razgovarati onoga momenta kada se donese, ali ona shodno ovoj odluci Ustavnoga suda faktički nije objavljena, jer ovdje je jasno konstatovano da se briše član da Zakon stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu. Je li to dovelo do današnje sjednice Zakonodavnog odbora, hoće li se u tom smislu praksa poporaviti i hoće li Parlament davati, kada daje već na niz drugih ... mišljenja na ovakva akta su par ekselans bitna, to je dobra stvar ako je nekome to došlo, što se kaže, tamo gdje treba, i koji će primjenjivati naravno Poslovnik u tom dijelu. Evo, da ostanemo da smo upozorili blagovremeno na odnos Parlamenta i Ustavnog suda, inače je, uslovno rečeno, dinamika tog odnosa mnogo, mnogo veća u ovom sazivu nego u ranijim sazivima što dovoljno govori o stanju svih institucija u ovoj državi.

Oko druge reakcije, gospodine predsjedavajući, da izvjestim, a i sekretar je tu, da imamo kršenje člana 50, drastično, odredbe po kojoj su poslanici u mogućnosti da dobiju službene materijale od strane državnih oragana, organa državne uprave. Naime, ja sam u postupku zahtjeva za informacijama, a povodom pitanja iz Zakona o svojinsko-pravnim odnosima, konverzije prava, upravljanje u pravu svojine, norma koju smo ovdje konsesualno usvajali prije nekih sedam - osam godina, uputio pismo Savjetu za kapitalne projekte u njihovom dijelu privatizacije i Stečajnom sudu, odnosno Privrednom sudu u Podgorici u onom dijelu privatizacije kroz stečaj, da mi se dostavi samo informacija o tome koji su postupci u proceduri i o kojim postupcima je odlučeno. Dobio sam odgovore od Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte, detaljne, sa svim preduzećima odnosno privrednim društvima koji su podnijeli zahtjeve oko konverzije, koji su zahtjevi usvojeni i koji nijesu. Biće prilike da se razgovara ovdje u parlamentu, interesantna je tema. Dobio sam i od Ministarstva finansija - Uprave za nekretnine, a nijesam dobio od Privrednog suda, gdje sam koristeći član 50 Poslovnika ukazao generalnom sekretaru da nemamo odgovor blagovremeni i generalni sekretar je dostavio dopis Privrednom sudu, na čemu zahvaljujem, i Privredni sud je obavijestio generalnog sekretara, misleći naravno na ovaj dopis, da on neće da dostavi banalnu informaciju. Dakle, to nije stvar iz domena rada... već je sud samo taj koji zbog toga što nadzire postupke stečaja daje mišljenje shodno Zakonu o svojinsko-pravnim

odnosima, moj amandman. Iako je prethodni predsjednik suda dostavljao uredno te izvještaje, gospodin Jovanić kaže da ja kao poslanik moram da jasno iskažem interes treće strane da bih dobio banalnu informaciju o tome koja su privredna društva tražila mišljenje od Privrednog suda da li je plaćena tržišna naknada u postupku privatizacije, a da bi se zemljište iz procesa korišćenja prevelo u proces vlasništva. Ja mogu da sumnjam o razlozima, zašto ovaj gospodin Jovanić, kao rođak, prijatelj, brat od tetke, šta li već, radi ovo što radi, mogu da se zapitam da li mu je možda stigao tamo neki zahtjev od strane vlasnika Kombinata aluminijuma da se to zemljište prebaci i da je to razlog zašto neće da da odgovor. Ali ne dati odgovor poslaniku Skupštine Crne Gore na nešto što je par ekselans stvar za ... veze sa pravosuđem koji je usvojen ovdje u Parlamentu i to obrazložiti da nema interesa treće strane, to je po meni katastrofalno i još je jedno unižavnije i urušavanje ugleda ovoga parlamenta, ovog puta od strane Jovanića, predsjednika Privrednog suda u Podgorici. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 13:07:18)

Hvala vama, poslaniče Damjanoviću.

Molim vas, kolege poslanici, da se čujemo.

Iz svega ovoga ja bih zaključio da ste i vi pohvalili napredovanje rada Skupštine, pogotovo zato što nije bilo komunikacije ranije i odgovora Ustavnog suda kako je najavila naša predsjednica Zakonodavnog odbora. Znači, mi smo napravili napredak i trudimo se da to svakim danom radimo, a u ovom slučaju ste se zahvalili generalnom sekretaru na komunikaciji koju je imao povodom vašeg pitanja. Ja mislim da su sve institucije obavezne da poslanicima koji rade i aktivno doprinose, a vi ste posle prekida bojkota jedan od tih, treba da izlaze u susret i po članu 50 Poslovnika daju informacije o radu i o njihovim zahtjevima. Hvala.

Sada prelazimo na raspravu po dnevnom redu.

Predlog Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći.

Ovlašćeni prestavnici Vlade su Srđan Darmanović, ministar vanjskih poslova i Ana Vukadinović, genralna direktorica Generalnog direktorata za ekonomsku i kulturnu diplomatiju. Obavijestio me je uz izvinjenje ministar Darmanović da je službeno odsutan, pa će se pretres obaviti uz drugog ovlašćenog prestavnika predlagača, a sjednici prisustvuje i Bosiljka Vuković-Simonović, direktorka Direkcije za razvojnu saradnju i humanitarnu pomoć.

Izvjescitoci odbora su Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Nada Drobnjak Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li prestavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite. Ima riječ Ana Vukadinović.

ANA VUKADINOVIĆ (27.04.18 13:09:24)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Želim samo ukratko da kažem da prvi put u Crnoj Gori Predlog zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći stvara osnove da Crna Gora jedan segment svoje vanjske politike dalje strateški ostvari kroz pružanje podrške partnerskim zemljama i pravovremeno i efektivno upućivanje humanitarne pomoći.

Ovaj zakon predstavlja pravni okvir za već tradicionalnu, čuvenu crnogorsku solidarnost kao i spremnost i posvećenost da zaista pomognemo drugima. Novina koju ovaj zakon uvodi je uspostavljanje inkluzivnog partnerstva za održivi razvoj, tj. zajednički rad javnog, civilnog i privatnog sektora u cilju doprinosa iskorjenjivanju siromaštva i pružanja podrške partnerskim zemljama u postizanju uravnoteženog i održivog razvoja. Uz Ministarstvo vanjskih poslova zakon je pripremila međuresorska radna grupa koju čine predstavnici ne samo svih resora u Vladi i Uprave za dijasporu već i Skupštine, Zajednice opština, Privredne komore, Centralne banke, MONSTAT-a, kao i Nevladinog udruženja "Zid" uz konsultacije Sekretarijata za

zakonodavstvo, kao i stručne savjete i komentare eksperata iz Slovenije, Slovačke i Evropske komisije.

Zakon predstavlja prekretnicu u jednom od važnih segmenata naše vanjske politike, jer je osnov za stvaranje savremenog mehanizma za sprovođenje Agende 20-30 Ujedinjenih nacija za održivi razvoj. Crna Gora je u proteklom periodu, kao što znate, već imala jaku podršku inostranih partnera, kroz različite donacije u infrastrukturi, opremi, tehničkoj ekspertizi, stipendiranju i obukama koje su bile omogućene i predstavnicima javnog, privatnog i civilnog sektora. U istom periodu Crna Gora je sprovodila i različite razvojne aktivnosti, upućivala je humanitarnu pomoć što je bilo vidno i tokom poplava i drugih nepogoda koje su zadesile zemlje regiona, ali i zemlje širom svijeta. Donošenjem ovog zakona se stvaraju preduslovi da se sva dugogodišnja ekspertiza stečena tokom reformi i sprovođenje brojnih politika kod nas, a posebno u dijelu evropskih integracija i pristupanja NATO-u, iskoriste i da se to stečeno znanje i iskustva prenesu drugim zemljama kao razvojna podrška. Sve buduće aktivnosti, projekti i programi razvojne saradnje i humanitarne pomoći će se naravno sprovoditi uz načela poštovanja ljudskih prava, humanosti, nepristrasnosti, neutralnosti i nezavisnosti, kao i na načelima kooperativnih prednosti, dobrog upravljanja, transparentnosti i razvojne efektivnosti.

Crna Gora sada ima dvojnju ulogu u sistemu razvojne saradnje i humanitarne pomoći jer naša tradicionalna uloga primaoca ostaće značajna za brojne započete procese reformi. Ali na nama je da damo aktivan doprinos međunarodnim naporima u postizanju ciljeva održivog razvoja u cijelom svijetu i da u tom dijelovanju iskažemo međunarodnu solidarnost za globalne izazove.

Samo na kraju da zahvalim predstavnicima oba odbora koji su razmatrali naš zakon i pomogli nam da dodatno unaprijedimo tekst datog predloga. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:12:04)

Zahvaljujemo se generanoj direktorici generalnog Direktorata u Ministarstvu vanjskih poslova Ani Vukadinović, inače našem budućem ambasadoru.

Pitam izvjestioce odbora da li žele riječ ili da odmah damo prvom prijavljenom diskutantu, poslaniku Nikoliću, a da se pripremi poslanik Martinović.

Izvolite, poslaniče Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (27.04.18 13:12:33)

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, uvaženi građani,

Pred nama je Predlog zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći ... budući da Crna Gora, iako je suštinski i do sada imala uređenu oblast makar u formalnom dijelu, u ovom tehničkom, u ovakvom vidu izrade zakona nismo imali jedno ovakvo rješenje koje nam je svakako bilo potrebno. Rekao bih da je negdje i obaveza svih nas poslanika da danas podržimo ovaj predloženi tekst zakona koji ste nam uputili, barem iz dva razloga. Jedan je, da kažem, onaj formalni, a drugi suštinski. Formalni, zato što je ovo dio obaveze ispred pristupnih pregovora i ovim ispunjavamo jedno od važnih mjerila iz pregovaračkih poglavlja 30, odnosno poglavlja Vanjski poslovi. Što se tiče ovog suštinskog dijela, rekao bih da ipak donošenjem ovog zakona, pretpostavljam donošenjem ovog zakona, Crna Gora danas vrši jedan, rekao bih, kulturološki, emancipatorski, civilizatorski iskorak. Ipak smo mi država koja je, na žalost, u prethodnom periodu i u proteklih par decenija bila ta koja je imala veoma često potrebu da prima određene vrste i razvojne i humanitarne ili druge pomoći i da bude i sama korisnica određenih fondova koji su doprinijeli njenom demokratskom, kulturnom i sveukupnom razvoju. Sada već možemo konstatovati izvjestan napredak, izvjesnu dinamiku napredovanja te oblasti do te mjere da od danas i Crna Gora postaje ta koja zvanično jeste na tom stepenu razvijenosti da može pomagati i ostalim državama.

Ono što bih napomenuo jeste da je i Crna Gora do 2006. godine i obnove svoje nezavisnosti na referendumu upućivala razne vrste humanitarne i druge pomoći ostalim državama

i drugim licima. Međutim, sve do 2010. godine nije vođena preciznija evidencija o tome. Pažljivije vođenje evidencije od 2010 godine u ovom dijelu je preusmjereno na Ministarstvo vanjskih poslova koje je to vodilo do danas, koje je ujedno i uputilo ovaj predloženi tekst zakona, a ovim predloženim tekstom zakona sada se na jasan, precizan, rekao bih racionalan način zbrajaju sva ona sredstva koja Crna Gora upućuje kao pomoć. Vodi se jasna evidencija o njima, preciziraju se i lično vjerujem da ćemo se, kada dođemo do te brojke koju u ovom trenutku nemamo, možda i sami iznenaditi kolika je to pomoć koju je Crna Gora i do sada upućivala.

Pored ove dvije obaveze, napomenuo bih i strategiju Ujedinjenih nacija koja do 2030. godine predviđa obavezno izdvajanje svake države po ovom osnovu i predviđa da ta izdvajanja budu u visini 0,33% bruto nacionalnog dohotka. Međutim, isto tako bih napomenuo da brojne države članice Evropske unije koje imaju obavezu da imaju 0,70% BND ne ispunjavaju tu obavezu od 0,33 % koju bi morale da ispunjavaju nove članice kao što je Crna Gora, već da to ispunjava svega 5 od 28 država članica Evropske unije, dok većina država članica Evropske unije ... Kao nova država članica ne moramo se opterećivati nečim što su rokovi i nečim što bi iznosio ovaj procenat o kojem govorimo. To treba da bude jedan horizont kojim ćemo težiti kako budemo napredovali na ukupnom planu, prije svega na ekonomskom. Vjerujem da ćemo do (Prekid snimka) ... danas moje kolege i ja usvojiti predloženi tekst. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (27.04.18 13:16:06)

Zhavljujem.

Kolega Martinović, posle njega poslanica Laličić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (27.04.18 13:16:16)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani predstavnici izvršne vlasti, poštovane kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Mene jako raduje da je pred nama danas Zakon o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju humanitarne pomoći, što je u jednom formalnom smislu u samom tekstu Predloga zakona koji je pred nama definisano kao institucionalno unapređenje ovog okvira po pitanju ove dvije oblasti koje su i te kako značajne. Ono što je vrlo bitno i što je na neki način naglašeno u Nacrtu zakona jeste da postoje određena usaglašavanja sa određenim propisima i da idemo u onom smjeru kojem stremimo, a to jeste da ova pitanja uredimo na najbolji mogući način u skladu sa najboljom evropskom praksom. Međutim, treba podsjetiti na određene činjenice koje imaju istorijski karakter, a to je prije svega da od Crne Gore po pitanju međunarodne saradnje i po pitanju upućivanja međunarodne humanitarne pomoći veliki broj razvijenih zapadnih zemalja treba da uči. Podsjetiću samo na neke podatke koji su dosta interesantni, da možda podsjetimo javnost Crne Gore, a nekima smo i svjedočili u bliskoj prošlosti.

Prije svega, podsjetiću da je Crna Gora kada je u pitanju međunarodna saradnja 1875. godine pokazala jedan značajan stepen odgovornosti. Prije svega, nakon izbijanja Nevesinjske bune u Bosni i Hercegovini kada je Crna Gora u tom trenutku 60.000 izbjeglica primila u svojoj državi, otvorila vrata za toliki broj ljudi koji su se našli u nevolji. Na taj način je pokazala jednu odgovornost i dovela do te statistike koja je u tom trenutku pokazivala da je svaki četvrti stanovnik Crne Gore izbjeglica. Takođe, ono što je jako bitno napomenuti jeste da smo imali sličnu situaciju i 90-ih godina, kada je Crna Gora otvorila vrata za 144.000 izbjeglica i raseljenih lica do 1999.godine. Takođe, u tom odnosu i u tom trenutku je svaki četvrti stanovnik Crne Gore bio izbjeglica. Onda bih takođe napomenuo i godinu koja je skoro ostavila neko sjećanje blisko na te događaje, pomenuli ste to i sami u vašem izlaganju, dio koji se odnosi na podršku i pomoć za poplavljena područja u regionu. Ono što je jako aktuelno i dan-danas to je da je Crna Gora pokazala jako značajan odnosi i odgovoran odnos prema migrantskoj krizi koja je izazvala različite egzoduse u afričkim i azijskim zemljama koje i Crna Gora danas osjeća i na svojoj teritoriji. To su neke istorijske činjenice na koje sam želio da posjetim, imao sam potrebu da o njima prokomentarišem i da prije sveg pohvalim jedan ovakav odnos, da na neki način u formi zakona

odredimo koja je to krovna institucija koja će se baviti ovim pitanjima, na koji način će se voditi precizna evidencija o samoj razvojnoj međunarodnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći. To je nešto što je jako bitno i što je bilo neophodno da se institucionalizuje na ovaj način kako to ovaj zakon uređuje.

Ono što takođe želim da napomenem u ovom dijelu jeste da bi trebalo što prije pristupiti izradi podzakonskih akata, strateškom planiranju i u odnosu na to izraditi akcione planove koji će definisati ovu oblast u najboljem mogućem obliku. Ono što bih vas posebno molio, na šta treba obratiti pažnju, to jesu procesi, odnosno procedure javnih nabavki kad je u pitanju urgentna situacija i kad je u pitanju pomoć ljudima u nevolji, ono što se u praksi pokazalo u nekom periodu pređašnjem, a to jeste i carinske procedure. Znači, u tom dijelu bi trebalo možda povesti računa kada budete razrađivali ova podzakonska akta, da na taj način pokušamo te carinske procedure da olakšamo kako bi pomoć koju upućujemo došla pravovremno, jer znate kad pomoć dođe u vrijeme koje nije adekvatno za pomoć ugroženom stanovništvu u određenom području onda ona nije ni korisna. Takođe, treba razviti mehanizme elektronskog prikupljanja pomoći, kako smo imali iskustva i tokom poplava 2014. godine. Mislim da se taj vid pomoći i te kako pokazao efiksan. Takođe, treba uputiti prema svim subjektima koje ste naveli u ovom tekstu zakona da prilikom planiranja određenih budžeta za narednu godinu planiraju izdvajanje sredstava za ove potrebe.

Što se tiče lično mog odnosa prema ovome, izražavam veliko zadovoljstvo i pružam punu podršku, a iskreno se nadam da će i naše kolege iz našeg kluba i parlamentarna većina pozitivno odlučiti. Želim vam puno sreće u daljem radu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:21:10)

Zahvaljujem poslaniku Martinoviću, njegovim, siguran sam, sugestijama na poboljšanje, da tako kažem, ambijenta i eliminisanja eventualnih barijera koje postoje vezanih za humanitarnu pomoć kao i njegove sugestije koje su vezane za dalju digitalizaciju društva.

Dajem riječ poslanici Jovanki Laličić, poslije toga zamolio bih poslanika Nikolu Rakočevića da se spremi za diskusiju.

Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (27.04.18 13:21:36)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege poslanici i poslanice, poštovani građani,

Na današnjem dnevnom redu je Predlog zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju humanitarne pomoći. Prvi put se ova značajna oblast koja je prioritet svake pa i naše vanjske politike pravno uređuje, uspostavlja u pravnom sistemu naše države na cjelovit i konzistentan način. Time se pridružujemo grupi zemalja koje su ovu materiju uredile posebnim zakonom. Svakako da to ne znači da Crna Gora do sada nije sprovodila određene oblike razvojne saradnje i upućivala međunarodnu humanitarnu pomoć drugim zemljama, ali čini mi se bez uspostavljanja evidencije na jednom mjestu. Dozvolite da se svi zajednički podsjetimo da je Crna Gora 90-ih godina primila brojna izbjegla i raseljena lica s prostora bivše Jugoslavije, a i sadašnja migrantska kriza ne može mimoći ni naše prostore.

Na putu ka Evropskoj uniji postoji potreba ali i obaveza da definišemo sopstvenu razvojnu politiku, izgradimo adekvatan zakonodavni i streteški okvir, ali i da odredimo mehanizme koordinacije, planiranja, sprovođenja, evidentiranja, nadzora i finansiranja međunarodne razvojne saradnje i upućivanja međunarodne humanitarne pomoći. Među načelima međunarodne razvojne saradnje koje su se posebno dojmile treba istaći, pored ostalih, načelo komparativne prednosti i načelo inkluzivnog partnerstva. Zakon utvrđuje obavezu Vlade da na predlog Ministarstva vanjskih poslova, strategijom utvrđuje prioritete ciljeve i oblast djelovanja za sprovođenje međunarodne razvojne saradnje i upućivanje međunarodne humanitarne pomoći.

Na početku svog izlaganja istakla sam da je ovo jedan od prioriteta vanjske politike Crne Gore. Imajući to u vidu, Ministarstvo vanjskih poslova je preduzelo konkretne aktivnosti nadogradnje institucionalnog okvira na način što je formiralo posebnu direkciju za međunarodnu

razvojnu pomoć i formiralo posebnu radnu grupu koja će se baviti ovim pitanjima.

Predlogom zakona uspostavlja se veoma širok krug subjekata koji mogu sprovesti međunarodnu razvojnu saradnju i pružati međunarodnu humanitarnu pomoć, od državnih organa, organa državne uprave, lokalnih organa, javnih ustanova, ali isto tako i privrednih subjekata, privatnog i civilnog sektora, ali i pojedinaca i svih zainteresovanih subjekata.

Kada je u pitanju međunarodna humanitarna pomoć, odluku o tome donosi Vlada na predlog Ministarstva, ali veoma je važno da se predlog formira uz punu saradnju s državnim organom za poslove zaštite i spašavanja i Crvenog krsta Crne Gore. Na ovaj način pružanje međunarodne humanitarne pomoći je sinhronizovano, kontrolisano i evidentirano na jednom mjestu. Ključne odredbe ovog zakona su svakako one koje definišu prikupljanje podataka u međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći koje sada preuzima Ministarstvo vanjskih poslova. Prikupljanje i evidencija podataka vršiće se u skladu s metodama koje su utvrđene od strane OECD. Ovo je svakako jedan od važnih izazova, po mom mišljenju, s kojim će se ovo ministarstvo susresti. Zakon oročava obavezu za donošenje podzakonskih akata kako bi bio isti implementiran u praksi. Od svega naprijed rečenog zavisi ispunjavanje obaveza u okviru pregovora u poglavlju 30, a to su vanjski poslovi.

Zbog toga smatram da je veoma važno da poslanici danas usvoje ovaj zakon. Implementacijom propisa u ovoj oblasti proizilaze međunarodne finansijske obaveze, prije svega kontribucije međunarodnim organizacijama čiji je Crna Gora član. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:25:16)

Hvala.

Riječ ima poslanik Rakočević.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (27.04.18 13:25:23)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Nakon sadržinski iscrpnih diskusija mojih kolega koji su prethodno govorili, meni ostaje da podsjetim možda na dva ključna kontekstualna aspekta usvajanja ovog zakona, naravno ponavljajući se svakako jer su o tome govorili moji prethodnici. Dva su glavna aspekta koja nas obavezuju da danas usvojimo ovaj zakon. Jedan je što je ovo obaveza na našem putu učlanjenja Crne Gore u Evropsku uniju, a drugi je svakako posvećenost, solidarnost i humanost koja nas prosto obavezuje kao odgovornu državu, bez obzira da li je ovo obaveza koja će nas kasnije odvesti u civilizacijski napredna društva.

U smislu ovog prvog aspekta koji sam pomenuo, važno je reći da je ovo naša obaveza iz poglavlja 30 - Vanjski poslovi, da je propisana agendom 20-30 UN-a. Važno je reći da sva moderna i napredna društva, ne samo ekonomski nego i demokratski napredna, izdvajaju određena sredstva iz svojih budžeta ne bi li oni koji su u najvećoj potrebi povodom najnižeg ekonomskog standarda i najviše stope zaduženosti dobili određene fondove, mi to najbolje znamo, kao što su moje kolege kazale ranije, da smo bili neko ko je bio u potrebi za ovakvim fondovima. Tako da mislim da u tom smislu nema nikakve dileme da je ovo jedan vrlo afirmativan i važan zakon. Kao što su rekle moje kolege, mi smo i do sada izdvajali određena sredstva, međutim, na ovaj način ćemo standardizovati i harmonizacijom zakonodavstva propisati tačno i imati tačno evidenciju koliko i povodom čega izdvajamo sredstva.

Druga stvar koja nije manje važna, formalno jeste manje važna, ali suštinski je mnogo važnija, a vezana je za ovaj drugi kontekstualni aspekt usvajanja ovog zakona, a to je jedna humana naša obaveza da pomognemo onima koji su, da kažem, u nevolji, ekonomskoj nevolji. Naravno, ovo možemo sagledavati i kao investiciju, s obzirom da je ovo jedna od obaveza da bi bili dio razvijenog društva. Da bi bili dio određenog razvijenog društva, morate nešto dati da bi crpili benefite koje ćete uživati onda kada budete dio tog razvijenog društva. Reciprocitet je jasan. Davaćemo mnogo manje nego što ćemo dobijati onda kada budemo dio Evropske unije, a ovo je jedan od preduslova da bi bili dio Evropske unije. Ono što će stvoriti dodatni izdatak u budžetu

usvajanjem ovog zakona, što je nesporno, svakako je nešto što je apsolutno isplativo i jasna je investicija, ako možemo govoriti o tome.

Međutim, da se vratim na ovaj drugi aspekt, a to je humani. Mi smo, nažalost, svjedoci, možda ne moja generacija ali svakako starije generacije, da je cijeli Zapadni Balkan, odnosno ovaj region bivše Jugoslavije bio zahvaćen ratom i svim strahotama koje je rat donosio vezano za ne samo ekonomske nego i socijalne dimenzije. Tada smo upravo iz ovakvih fondova i ovakvih izdvajanja uspjeli da, slobodno mogu reći, preživimo i prebrodimo ta teška vremena. U tim teškim vremenima i u vremenima koja su uslijedila, generacije Crnogoraca, dakle građana Crne Gore su pravilno birali političke opcije koje su sačuvale mir u Crnoj Gori, bez obzira što nije bilo lako sačuvati u raspadu bivše Jugoslavije. Birali su političke opcije koje su ekonomski oporavile zemlju vremenom, koje su uspostavile održiv finansijski i svaki drugi ekonomski sistem Crne Gore. Birali su opcije koje su sačuvale živote, koje su kasnije integrisale Crnu Goru u bezbjednosno najjaču alijansu na svijetu i koje, između ostalog, usvajanjem ovog zakona, Crnu Goru streme učlaniti u Evropsku uniju. Tako će, nadam se, ostati ne bi li Crna Gora u finalu svog integracionog procesa bila član i Evropske unije kao porodice najrazvijenijih zemalja.

Mislim da je potpuno jasno, obrazlažući ova dva kontekstualna aspekta, da Predlog zakona trebamo usvojiti kao dio naše evropske agende, ali i kao naše agende humanog svjetonazora kojem je Crna Gora uvijek stremila i kojem će, nadam se, nastaviti da stremi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:30:50)

Zahvaljujem poslaniku Rakočeviću.

Imamo još poslanike Popovića i Vuksanovića. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.04.18 13:31:05)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijasporo, poštovane predstavnice Vlade,

Što se tiče samog Predloga zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći, donošenje zakona koji uređuje ovu oblast predstavlja prvi korak u uspostavljanju sistema za efikasnu koordinaciju međunarodne razvojne saradnje i humanitarne pomoći, ali je istovremeno i važan s aspekta evropske integracije Crne Gore.

Crna Gora je od obnove nezavisnosti 2006. godine sprovedila određene oblike razvojne saradnje i upućivala humanitarnu pomoć drugim zemljama. Imajući u vidu međunarodno usmjerenje Crne Gore koje počiva na zajedničkoj odgovornosti svih država za globalno dostizanje ciljeva održivog razvoja, kao i jasno definisana očekivanja Evropske unije u pregovaračkom procesu, Crna Gora definiše sopstvenu razvojnu politiku, gradi adekvatan zakonodavni i strateški okvir, mehanizme koordinacije, planiranja, sprovođenja, evidentiranja nadzora i finansiranja međunarodne razvojne saradnje i upućivanja međunarodne humanitarne pomoći.

Evropska unija, zajedno sa državama članicama, predstavlja najvećeg donatora razvojne podrške i humanitarne pomoći svijetu. EU i njene države članice doniraju više od polovine službene razvojne podrške u svijetu. Predviđena su izdvajanja za međunarodnu razvojnu saradnju i upućivanje međunarodne humanitarne pomoći iz nacionalnih budžeta u visini od 0,33% bruto društvenog proizvoda za nove zemlje članice, Budući da će Crna Gora danom ulaska u Evropsku uniju postati zemlja donator, već sada je neophodno uspostaviti sistem za upravljanje u ovoj oblasti.

Zakonodavni okvir za međunarodnu razvojnu saradnju i upućivanje međunarodne humanitarne pomoći je preduslov za uspostavljanje sistema koordinacije i praćenja ove politike. U tom kontekstu ovaj predlog zakona predstavlja osnov za stvaranje savremenog mehanizma zasnovanog na novoj perspektivi održivog razvoja koji će predstavljati dobru osnovu za doprinos Crne Gore ispunjavanju globalnih strateških ciljeva i ciljeva naše vanjske politike, kao ispunjenja obaveza u procesu evropskih integracija Crne Gore i jačanja bilateralnih i međunarodnih odnosa

Crne Gore u okviru međunarodne zajednice. Liberalna partija će sa zadovoljstvom prihvatiti predlog ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:34:22)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Adrijan Vuksanović je poslanik kojem dajem riječ i to je zadnji prijavljeni diskutant. Poslije toga ćemo imati kratko obraćanje predstavnika Vlade i na taj način završiti ovu tačku dnevnog reda. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (27.04.18 13:34:39)

Hvala.

Gospodine potpredsjedniče, predstavnice Ministarstva, kolegice i kolege, drage građanke i građani Crne Gore,

Ako ovo zakonsko rješenje govori o pomoći onima kojima je potrebna, ako govori o ublaživanju svih onih posljedica uzrokovanih nekim katastrofama i nesrećama, ako govori o zaštiti dostojanstva ljudi koji su pretrpjeli te nesreće, a sigurno da govori, onda mi već odavno kao društvo baštinimo ove vrijednosti. Da baštinimo te vrijednosti dokazali smo ne samo u skoroj prošlosti već i u onoj malo daljoj, kad smo, podsjetiću vas, onih nesretnih 90-ih godina iako ugroženi i opterećeni mnogobrojnim krizama, primili veliki broj ljudi u potrebi i na taj način pružili im utočište. Dakle i bez ovog zakonskog rješenja mi dijelimo te vrijednosti, ali to nikako ne znači da nam ovaj zakon nije potreban. Ovaj zakon nam je jako potreban jer svemu tome što baštinimo danas daćemo i zakonski konkretan oblik.

Kao što smo već čuli, prvi put ćemo imati jednu precizniju evidenciju svih naših humanitarnih aktivnosti, povećaćemo široki dijapazon subjekata koji će kreirati ovu politiku. Dakle, dobićemo sve ono što i zakonski moramo regulirati. Kako smo već čuli od prethodnih sugovornika, i pregovaračko poglavlje broj 30, koje govori o vanjskim odnosima koje smo privremeno zatvorili, nalaže nam da usvojimo danas ovaj zakon. Glasanjem za ovaj zakon mi zapravo dajemo doprinos najhumanijim vrijednostima i ne samo što dajemo doprinos nego ih i dodatno jačamo. Zbog toga glasaću sa zadovoljstvom za ovo zakonsko rješenje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:36:46)

Hvala lijepa.

Na ovaj način smo završili sve prijavljene diskutante.

Dajem riječ Ani Vukadinović. Izvolite.

ANA VUKADINOVIĆ (27.04.18 13:36:59)

Želim prije svega da zahvalim svima na podršci ovom zakonu. Zaista sam sada sigurna da ćemo zajedno, svi segmenti društva u Crnoj Gori, zajednički raditi i na tome da napišemo jednu strategiju sveobuhvatnu, ali takođe i da radimo dalje na što boljoj implementaciji pojedinačnih predloga podrške, a i pomoći koje će dobiti naši susjedi, nadam se, ali i druge zemlje svijeta od strane Crne Gore.

Zahvaljujem još jednom na podršci.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:37:31)

Zahvaljujem.

Na ovaj način smo završili ovu tačku dnevnog reda. Izjasnićemo se kasnije.

Sljedeća tačka dnevnog reda je **Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Sanja Damjanović, ministarka nauke i Smilja Prelević, sekretarka Ministarstva.

Obaviješteni smo da je ministrica nauke službeno odsutna pa ćemo pretres obaviti uz drugog ovlašćenog predstavnika predlagača.

Izvjestioци odbora su Miloš Nikolić Zakonodavnog odbora i Evrin Ibrahimović Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite.

SMILJANA PRELEVIĆ (27.04.18 13:38:22)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dozvolite kratko da obrazložim Zakon o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju.

Naime, Crna Gora je postala punopravni član Evropske konferencije za molekularnu biologiju sa centrom u Njemačkoj, nakon glasanja u Savjetu konferencije 27. novembra 2017. godine u Hamburgu. Na ovaj način Crna Gora se pridružila u punopravno članstvo najvećim evropskim institucijama iz oblasti molekularne biologije i tijesno povezanih oblasti istraživanja. Evropska konferencija za molekularnu biologiju osnovana je 1969. godine kao međunarodna organizacija sa 29 država članica, od kojih su većina članice Evropske unije.

Kroz opšti program obezbjeđuje okvir za evropsku saradnju u oblasti molekularne biologije i njoj srodnih područja, a program je baziran na obukama, stipendijama za mlade naučnike, kursevima, radionicama u svojim matičnim institucijama. Svaka država članica ima jedan glas, imenuje jednog predsjednika iz relevantnog ministarstva i jednog naučnog savjetnika. Ovo je ujedno prvi put da Crna Gora formalno postane punopravni član jedne od međunarodnih naučnih institucija.

Jedan od ključnih prioriteta Crne Gore je internacionalizacija na visokom nivou i članstvo u prestižnim institucijama evropskog nivoa je i članstvo u Evropskoj konferenciji za molekularnu biologiju.

Pristupanje Crne Gore u punopravno članstvo u Evropskoj konferenciji ima pored naučno - tehnološkog i ekonomski ali i politički značaj naročito u kontekstu evropskih integracija, boljeg pozicioniranja Crne Gore u evropskom istraživačkom prostoru, jačanju imidža zemlje, kao i boljem pozicioniranju Crne Gore u realizaciji regionalnog međunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije na prostoru jugoistočne Evrope.

Mobilnost istraživača i rad u međunarodnim naučnim kolaboracijama će uticati na povećanje konkurentnosti naših naučnika, smanjenju odliva talenata, jer će zbog mogućnosti pristupanja podacima istraživanja moći da obavljaju iz matičnih institucija, a znanje koje stiču ovim putem će moći da primjenjuju u drugim oblastima i na taj način doprinesu razvoju države.

Za izvršavanje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore.

Kontribucija Crne Gore za članstvo u Evropskoj konferenciji za molekularnu biologiju kao nove države članice se inicijalno trogodišnje umanjuje za 30%, što godišnje iznosi 7.600 eura. Uplata ove kontribucije vršiće se iz budžeta Ministarstva nauke. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:41:29)

Zahvaljujem sekretarki Ministarstva nauke Smilji Prelević.

Dajem riječ Peteru Ivanoviću, prvom prijavljenom poslaniku, jer sam obaviješten od odbora da ne žele, da će to vjerovatno poslanik Ivanović uraditi.

Izvolite, poslaniče.

PETAR IVANOVIĆ (27.04.18 13:41:52)

Hvala.

Poštovani građani Crne Gore, potpredsjedniče Skupštine, gospođo Prelević, dame i gospodo poslanici,

Ako ste saglasni, ja bih u svojoj diskusiju objedinio drugu i treću tačku dnevnog reda, s obzirom da su obje komplementarne.

Na dnevnom redu su dva predloga zakona. Prvi je o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju i drugi je o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju.

Svoju diskusiju podijelio sam u dva dijela. Prvo, želim da se osvrnem na prošlost, na proces formiranja navedenih institucija, a u drugom želim da malo zavirim u budućnost.

Osvrt na istorijski kontekst ne činim zbog našeg tradicionalnog odnosa prema istorijskim događajima, već zbog dubokog uvjerenja da se budući procesi ne mogu razumjeti bez povezanosti sa njihovim istorijskim korijenima, a istorija molekularne biologije u poslijeratnoj Evropi vjerovatno predstavlja dobar primjer značaja međunarodne naučne saradnje ali i povezanosti naučnih i političkih procesa.

Veoma složeni politički i diplomatski procesi u Evropi, katkad veoma udaljeni od nauke i njenih potreba, isuviše dugo su bili fokusirani na isticanje nacionalnih prioriteta zemalja članica, a ne na stvaranje zajedničke platforme koja je povezala naučnike Evrope. Drugim riječima, istorija Evropske konferencije za molekularnu biologiju ilustruje koliko su evropska saradnja i evropske integracije u molekularnoj biologiji bili pod velikim uticajem unutrašnjih političkih ciljeva i spoljnih politika zemalja članica a ne naučnih potreba. To znači da je Evropa prošla kroz fazu kroz koju crnogorsko društvo prolazi sada, period podjela, ogromnog gubitka vremena i energije, period u kojem su uski, pojedinačni ili mikrointeresi bili važniji od zajedničkog cilja, a iluzije nikada nijesu bile dobra odbrana od činjenica. Zato, bili bismo veoma loši đaci ako ne bismo ponešto naučili iz ovih istorijskih lekcija.

Ovo posebno ističem zbog činjenice da je nerazumijevanje potrebe za zajedničkim radom snažno uticalo na dinamiku razvoja. Srećom, logika procesa još jednom je bila jača od individualnih želja političara ili pojedinačnih nacionalnih politika.

Važnost zajedničkih naučnih projekata, značaj zajedničkih naučnih dostignuća, timski rad naučnika iz različitih zemalja koje je okupila jaka želja za širenje sopstvenih spoznaja koje će uticati na dalji tok razvoja Evrope, bili su jači od uskih nacionalnih, političkih interesa.

Otvoren prokluzivni sistem koji čini mreža sposobnih ljudi pokazuje niz prednosti u odnosu na male i zatvorene nacionalne sisteme. Ipak, bilo je potrebno 10 godina od osnivanja Evropske organizacije za molekularnu biologiju, 1964.godine, da se formira Evropska laboratorija za molekularnu biologiju. Zato se Evropska konferencija za molekularnu biologiju zapravo može posmatrati kao važno političko dostignuće evropskih integracija. U pitanju je jedinstven model koji povezuje naučne interese i političke interese. Model predstavlja složeni institucionalni aranžman koji obuhvata tri organizacije: Naučnu organizaciju, Evropsku organizaciju za molekularnu biologiju, koja je predložila formiranje Međuvladinog tijela, Evropsku konferenciju za molekularnu biologiju, za programske aktivnosti koje obuhvataju mogućnost korišćenja laboratorijske infratrukture koju čini Evropska laboratorija za molekularnu biologiju.

Koliko je ovakav institucionalni aranžman oblikovao evropsku naučnu politiku, posebno stvaranje evropske naučne fondacije je pitanje za dalja i dublja istraživanja. Za nas je važno da izvučemo zaključke koje na površinu izbacuje logika procesa povezivanja, logika procesa razvoja i logika razumijevanja postavljenih naučnih ciljeva.

Sada bih se osvrnuo na budućnost.

Predloženi zakoni otvaraju vrata Crnoj Gori da bude dio Evropske konferencije i koristi uslove koje nudi Evropska laboratorija za molekularnu biologiju. Članstvo je prilika, šansa ili mogućnost za uspostavljanje saradnje, ne samo u oblasti molekularne biologije već i drugih srodnih istraživačkih područja, stipendiranje nastavno-istraživačkog kadra, pomoć univerzitetima, učešće u projektima i tako dalje.

Naglašavam, prilika, šansa ili mogućnost je nakon usvajanja predloga zakona, sve dalje zavisi od naše inicijative i spremnosti. Ako je ne bude, nemojmo da krivimo druge. Zato smatram da u ovom uvaženom domu predloženi zakoni ne treba da imaju samo normativnu težinu, već da budu polazak za pokretanje ozbiljne rasprave o tome što kao društvo možemo da učinimo da više mladih ljudi iz Crne Gore bude u prilici da koristi efekte današnjeg izglasavanja Predloga zakona.

Da bismo to postigli, uvažene dame i gospodo, ne možemo imati mehanički pristup, već moramo temeljno razmotriti alternative, uključujući neke koje neće biti popularne.

Zbog toga smatram da prilika koju danas normativno stvaramo mora biti pretočena u priliku koja će biti valjano iskorišćena od strane mladih koje nećemo gurati ka fakultetima koji nemaju perspektivu, fakultetima koji su u nestajanju i fakultetima koji stvaraju kadrove koji nijesu potrebi Crnoj Gori u narednih 20 do 30 godina. Nijednoj zemlji pa ni Crnoj Gori ne treba Zakon o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju ako nema biologa ili mladih naučnika ili srodnih naučnih disciplina. Crnogorski biolozi i ne samo biolozi potrebni su kako našem društvu tako i Evropi. Vjerujem u mlade ljude, vjerujem u njihove želje i ambicije, vjerujem da su kadri da dosegnu evropske i svjetske visine. Takođe, vjerujem da svi zajedno u Crnoj Gori imamo dovoljan nivo odgovornosti da razumijemo potrebu zajedničkog rada i stvaranja boljih uslova za dinamičniji razvoj zemlje i stvaranje uslova za bolji život svih građana.

Očekujem da će oba zakona koja ćemo danas izglasati dati dovoljan prostor za ambicije i kreativnost mladih ljudi koji sebe vide u velikim naučnim projektima, timskom radu sa najvećim umovima današnjice, kao i stvaraoce koji će oblikovati budućnost. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:47:55)

Zahvaljujem Petru Ivanoviću, predsjedniku Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i uređenje prostora.

Sada dajem riječ poslanici Maji Bakrač. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (27.04.18 13:48:11)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege, poštovana predstavnice Ministarstva,

Ja ću kao i moj kolega osvrnuti se kratko na oba zakona, jer istog sam mišljenja da su i jedan i drugi zakon tijesno vezani, znači Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju i Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju.

Nauka ne postoji mimo društva niti je sama sebi cilj. Nauka je temelj društva, ključni resurs koji može pomoći u prevazilaženju problema. Napredak u nauci doveo je do značajnog razvoja, a na nama je da iskoristimo sve benefite iz ove oblasti kako bismo očuvali i unapređivali svoju konkurentnost.

Evropski put naše zemlje je jasan. Međutim, od toga kako ćemo iskoristiti naučni potencijal zavisi i gdje ćemo se pozicionirati u evropskoj porodici. Crna Gora je ostvarila napredak u oblasti nauke postajući član Evropske konferencije za molekularnu biologiju i pristupanjem Evropskoj laboratoriji, jednoj od vodećih svjetskih istraživačkih institucija. Na ovaj način naša država se pridružila najvećim evropskim institucijama iz oblasti molekularne biologije i tijesno povezanih oblasti istraživanja.

Ovo je prvi put da Crna Gora formalno postane punopravni član jedne od međunarodnih naučnih institucija, što našim istraživačima omogućava pristup međunarodnoj naučnoj infrastrukturi. Ove institucije će pružiti programe za mlade ljude, kao što su razne vrste stipendija na doktorskom i postdoktorskom nivou obuke, kursevi, radionice. Samim tim dolazi do povećanja konkurentnosti i ono što je najbitnije smanjuje se odliv talenata, jer će istraživanja koja će obavljati vršiti u matičnim institucijama.

Cilj donošenja zakona pored naučno-tehnološkog ima ekonomski i politički značaj i naravno jača imidž zemlje. Takođe, treba imati u vidu i Sporazum o stabilizaciji pridruživanju Evropske

zajednice i njenih članica sa jedne strane i Crne Gore sa druge strane, kao i činjenicu da Crna Gora pridružena naučno-tehnološkim programima daje mogućnost da istraživačka tijela iz Crne Gore mogu biti prihvaćena kao partner u projektima Evropske komisije.

Usvajanjem Predloga zakona stvaramo kvalitetan okvir za unapređenje saradnje i proširenje naučno-istraživačkog okvira za naučnike, istraživače u Crnoj Gori, a samim tim doprinosimo boljoj povezanosti Crne Gore na međunarodnom nivou.

Na kraju, zaključujemo da je Crna Gora na dobrom putu da iskoristi svoj naučni potencijal na pravi način, jer društvo u kojem živimo, složićemo se svi, sve je složenije, a uloga nauke je sve važnija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 13:51:27)

Zahvaljujem poslanici Bakrač, zahvaljujem što je kao poslanik Ivanović govorila o dvije tačke dnevnog reda i na taj način, siguran sam, dala korisne sugestije Ministarstvu.

Nema više prijavljenih poslanika povodom ove tačke, pa ćemo se izjasniti naknadno.

Predlažem da pređemo na sljedeću tačku dnevnog reda, to je **Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju sa aneksima**, kao i prethodnom tačkom. Tu su ovlašćene Sanja Damjanović, ministarka nauke i Smilja Prelević, sekretarka Ministarstva, pa pozivam sekretarku Ministarstva da uzme riječ za uvodno izlaganje. Izvolite.

SMILJANA PRELEVIĆ (27.04.18 13:51:49)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Crna Gora je pristupila Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju 28. novembra 2017. godine u Njemačkoj. Evropska laboratorija za molekularnu biologiju predstavlja međunarodnu organizaciju koju čini 20 zemalja punopravnih članica i pridruženih zemalja. Osnovana je 1974. godine od kada se neprekidno razvija. U njenom fokusu se nalaze fundamentalna istraživanja, naročito ona koja se odnose na osnovne biološke procese. Posebna podrška se pruža mladim istraživačima kroz razne vidove obuka, stipendije na doktorskim studijama, postdoktorsko usavršavanje, kursevi, radionice i simpozijumi. Poseban odsjek prati komercijalizaciju istraživanja, odnosno transfer inovativnih tehnologija od osnovnih istraživanja do privrede.

Kao što sam rekla za prethodni zakon, jedan od ključnih prioriteta Crne Gore je internacionalizacija na visokom nivou i članstvo u prestižnim institucijama među kojima je i Evropska laboratorija za molekularnu biologiju. Program internacionalizacije realizuje Ministarstvo nauke kroz mehanizam uključivanja istraživača iz Crne Gore u međunarodne kolaboracije u okviru renomiranih naučnih instituta u Evropi i korišćenje mogućnosti koje pružaju za usavršavanje i obuke crnogorskih istraživača.

Pristupanje Crne Gore u članstvo Evropske konferencije i Evropske laboratorije za molekularnu biologiju ima pored naučno tehnološkog i ekonomski, ali i politički značaj naročito u kontekstu evropskih integracija, boljeg pozicioniranja Crne Gore u evropskom istraživačkom prostoru, jačanju imidža zemlje kao i boljem pozicioniranju Crne Gore u realizaciji regionalnog međunarodnog naučnog instituta za održive tehnologije na prostoru jugoistočne Evrope.

Pristupanjem ovim renomiranim međunarodnim institucijama našim istraživačima će biti omogućen pristup međunarodnoj naučnoj infrastrukturi, modernoj tehnologiji, kvalitetno istraživanje na evropskom nivou, kao i integrisanje unutar evropskog istraživačkog prostora.

Glavni program ovih institucija u najvećem dijelu je fokusiran na pružanje širokog spektra programa za mlade ljude kao što su razne vrste stipendija na doktorskim studijama i postdoktorskom usavršavanju, obuke, kursevi, radionice, te grantovi za startapove.

Kontribucija Crne Gore za punopravno članstvo u Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju za 2018. godinu iznosi 3.000 eura, za 2019. godinu iznosi 3.100 eura. Uplata će se vršiti iz budžeta Ministarstva nauke iz programa Nauka.

Kad je u pitanju budućnost, odnosno implementacija ova dva zakona, ona je precizirana u

prethodnim dogovorima i sastancima koji su prethodili upućivanju Skupštini dva sporazuma na potvrđivanje, a oni se odnose na posjetu misije EMBL-a, Evropske konferencije i Evropske laboratorije za molekularnu biologiju Crnoj Gori koja je održana u aprilu prošle godine i prethodila je članstvu, odnosno skeniranju stanja u Crnoj Gori kad je u pitanju oblast molekularne biologije i sličnih oblasti istraživanja.

Formiran je tim u Crnoj Gori od ovlašćenih predstavnika, odnosno naučnika sa univerziteta u Crnoj Gori, zatim naučnih ustanova iz oblasti molekularne biologije i tijesnih oblasti istraživanja medicine, hemije, matematike, fizike, koji su sačinili skrining stanja u Crnoj Gori u ovim oblastima nauka. Tada kada je bila misija su predstavili to stanje na osnovu uvida u istraživački kapacitet Crne Gore, kako iskusnih naučnika tako i mladih naučnika, obilaskom Ministarstva nauke, zatim Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, Univerziteta Crne Gore, Univerziteta Donja Gorica, Mediteran, zatim je održana radionica ... Instituta za javno zdravlje, Kliničkog centra Crne Gore i Specijalističke veterinarske laboratorije.

Na sastanku Savjeta Evropske konferencije za molekularnu biologiju koja je održana 27. i 28. novembra u Hamburgu, aplikaciju Crne Gore ispred naše države predstavili su ispred Ministarstva nauke ministarka dr Sanja Damjanović i doc. dr Danilo Mrdak sa Prirodnomatemičkog fakulteta. Tokom prezentacije urađen je osvrt na sistem edukacije obuka za naučnike u Crnoj Gori kao i planovi za budući razvoj naučnih politika iz oblasti molekularne biologije i molekularne medicine. Na Savjetu su predstavljeni primjeri projekata koji se trenutno sprovode na univerzitetima u Crnoj Gori, kao i projekti koji su u fazi planiranja. Delegati su odgovarali na pitanja investiranja u nauku i istraživanje, te broju naučnika koji mogu raditi u ovim prestižnim naučnim organizacijama.

Pored toga, ministarka Damjanović je upoznala delegate sa trenutnim aktivnostima Ministarstva nauke i ukupno države Crne Gore po pitanju implementacije regionalnog projekta uspostavljanja naučnog instituta za održive tehnologije na prostoru jugoistočne Evrope. U tom kontekstu ministarka je naglasila da Crna Gora želi da se priključi Evropskoj konferenciji i Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju koje predstavljaju eminentne naučne institucije u Evropskoj uniji, a uostalom to je i prioritet države Crne Gore, priključivanje velikim infrastrukturama i renomiranim međunarodnim institucijama u Evropi, sa ciljem povećanja našeg učešća u okvirnom programu Evropske unije Horizont 20-20 i sa ciljem smanjenja odliva talenata iz Crne Gore i pospješivanja otvaranja startapova u Crnoj Gori.

Misija je bila ponovo ove godine u aprilu i izvršila posjete navedenim naučnim institucijama u Crnoj Gori, pored Ministarstva nauke, i očekuje se ratifikacija ova dva zakona kako bi svi instrumenti koji su planirani ovim sporazumima mogli biti realizovani i naši naučnici, posebno mladi koji će koristiti doktorske studije u ovim institucijama, zatim mladi istraživači koji će raditi na eksperimentima i velikim projektima, naravno i iskusni istraživači, kako bi mogao što prije da počne sa realizacijom i jedan i drugi sporazum i sve mogućnosti koje oni pružaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 14:00:16)

Hvala.

Izvjestioci odbora prioritet daju prijavljenim poslanicima, pa pozivam Radula Novovića, prijavljenog diskutanta, da uzme riječ.

RADULE NOVOVIĆ (27.04.18 14:00:37)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Pokušaću da kroz svoje izlaganje sublimiram značaj ova dva predloga zakona jer oni su prilično slični po svojoj osnovnoj tematici.

Namjerno rekoh da približim građanima jer se ponekad, kad su ovakve teme na dnevnom redu naše skupštine, stiče pogrešan utisak da su one rezervisane samo za naučno-istraživačku zajednicu. Previđa se važna činjenica da je nauka današnjice sveprisutna u svakodnevnom životu, da je bezmalo sve što dotaknemo ili pogledam vrhunsko naučno otkriće skoro nezamislivo samo

koju deceniju ili čak godinu unazad.

Da se vratim temi. Crna Gora je, dakle, kao što reče uvažena gospođa Smilja Prelević, postala punopravni član Evropske konferencije za molekularnu biologiju još 2017. godine u Hamburgu i pristupila Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju te iste godine. Na ovaj način Crna Gora se pridružila u punopravno članstvo najvećim evropskim institucijama iz oblasti molekularne biologije i tijesno povezanih oblasti istraživanja. EMBC je osnovana 1969. godine kao međunarodna organizacija sastavljena od 29 država članica od kojih su većina članice Evropske unije. Ova organizacija obezbjeđuje kroz opšti program okvir za evropsku saradnju u sferi molekularne biologije i njoj srodnih područja. Pomenuti program je baziran na obukama, stipendijama za mlade naučnike, kursevima, radionicama, startapovima u svojim matičnim institucijama.

Svaka država članica ima jedan glas i imenuje jednog predstavnika iz relevantnog ministarstva i jednog naučnog savjetnika.

Sa druge strane, Evropska laboratorija za biologiju predstavlja međunarodnu organizaciju koju čini 20 zemalja punopravnih članica i pridruženih zemalja. Osnovana je 1974. godine od kada se neprekidno razvija. U njenom fokusu se nalaze fundamentalna istraživanja, naročito ona koja se odnose na osnovne biološke procese, a posebna podrška se pruža mladim istraživačima kroz razne vidove obuka. Poseban odsjek prati komercijalizaciju istraživanja, odnos transfer inovativnih tehnologija od bazičnih istraživanja do privrede. Ujedno, ovo je prvi put da Crna Gora formalno postane punopravni član jedne od međunarodnih naučnih institucija.

Jedan od ključnih prioriteta Crne Gore u oblasti nauke svakako je internacionalizacija na visokom nivou i članstvo u prestižnim institucijama u kojima finansijski doprinos država članica je proporcionalan bruto društvenom proizvodu. Upravo su među ovim institucijama EMBC i EMBL. Pristupanjem ovim renomiranim međunarodnim institucijama našim istraživačima će biti omogućen pristup međunarodnoj naučnoj infrastrukturi, modernoj tehnologiji, kvalitetno istraživanje na evropskom nivou, kao i integrisanje unutar evropske naučne zajednice. Generalni program ovih institucija je u najvećem dijelu fokusiran na pružanje širokog spektra programa za mlade ljude kao što su razne vrste stipendija na doktorskom i postdoktorskom nivou, obuke, kursevi, radionice, te grantovi za startapove. Mobilnost istraživača i rad u međunarodnim naučnim kolaboracijama će uticati na povećanje konkurentnosti naših naučnika, smanjenju odliva talenata, jer će zbog mogućnosti pristupanja podacima istraživanja moći da obavljaju iz matičnih institucija, a znanje koje stiču ovim putem moći će da primjenjuju u drugim oblastima i na taj način doprinose razvoju države.

Naši istraživači angažovani u ovim međunarodnim institucijama imaće slobodan pristup naučnim časopisima a sve navedeno će omogućiti jačanje učešća Crne Gore u evropskom okvirnom programu za istraživanja i inovacije, poznatijem pod nazivom Horizont 20-20 zbog mogućnosti umrežavanja naučnika i naučnih institucija kao i lakšem povezivanju inovativnih tehnologija sa privredom, što direktno može uticati na ekonomiju države.

Pored naučno-tehnološkog i ekonomskog, članstvo u ovim institucijama ima i politički značaj naročito u kontekstu evropskih integracija i boljeg pozicioniranja Crne Gore u evropskom istraživačkom prostoru. Takođe treba imati u vidu i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice i njenih država članica sa jedne strane i Crne Gore sa druge strane a koji je stupio na snagu 2010. godine i činjenicu da je Crna Gora pridružena naučno-tehnološkim programima i da istraživačka tijela iz Crne Gore mogu biti prihvaćena kao partneri u projektima Evropske komisije. Pored toga, strategijom naučno-istraživačke djelatnosti Crne Gore od 2017. do 2020. godine utvrđen je jedan od tri ključna cilja strategije unapređenja međunarodne saradnje i umrežavanja u okviru kojeg su predviđene nove mjere i instrumenti koji će voditi ka otvaranju mogućnosti za pristup savremenim tehnologijama i velikim međunarodnim infrastrukturama. Takođe, podstićaće se aktivna participacija u evropskim programima koja će stvoriti mogućnost za nova ulaganja, saradnju i bolju povezanost na međunarodnom nivou.

Uz izvinjenje za prekoračenje vremena, hvala vam.

Zahvaljujem se predsjedniku Odbora za prosvjetu, kulturu i sport.
Sad imamo prijavljenog diskutanta poslanika Murića. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (27.04.18 14:06:40)

Uvaženi predsjedavajući, uvažene dame iz Vlade, drage kolegice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Pred nama su danas dva predloga zakona koja su tijesno povezana. Ja bih se, isto kao i moji prethodnici, osvrnuo sa jednim komentatom na obje tačke dnevnog reda, s tim što bih se prethodno zahvalio mojim dragim kolegicama i kolegama koji su iscrpno govorili o ova dva zakona, o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju, isto tako i o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju.

Ja ne bih ponavljao njihove riječi već bih svoju priču zasnovao kao jedan propagandni materijal za buduće svršene srednjoškolce koji će možda, na osnovu moje priče, lakše se opredijeliti za jedan veoma zanimljiv fakultet, a to je Biološki fakultet, fakultet na našem univerzitetu na kojem rade veoma odabrani ugledni naučnici, tako bih se ja prije svega osvrnuo na to šta je to molekularna biologija, šta ona proučava i koje su to dobrobiti za čovječanstvo.

Dakle, molekularna biologija, pored informaciono-komunikacionih tehnologija, obilježila je kraj prošlog i početak ovog vijeka. Gledano sa istorijskog ugla, molekularna biologija je relativno nova naučna grana. Zbog čega? Zbog toga što se proučavanje zbiva na mikronivou i taj mikronivo zahtijeva sofisticiranu, odnosno veoma naprednu tehnologiju. Tehnologija posljednjih godina je znatno uznapredovala i molekularna biologija je postala veoma značajna nauka za opstanak ljudske civilizacije. Molekularna biologija objašnjava osnovne procese života, njihovu prirodu i povezanost. U živim sistemima prirodu i specifičnost svakog hemijskog procesa određuju geni, pa je zadatak molekularne biologije da tumačenjem regulacije i ekspresije gena objasni procese metabolizma. Molekularna biologija treba da utvrdi početne procese razvića osobina na molekularnom, biohemijskom nivou, to jest iz čega su geni sastavljeni, kako se reprodukuju i koji su primarni produkti funkcije gena, odnosno na koji način funkcionišu čuveni molekuli koji su jedinstveni na našoj planeti, a to je dezoksoribonukleinska kiselina i ribonukleinska kiselina ili skraćenice koje su svima poznate a to su DNK i RNK. Isto tako i sinteza proteina. Polje molekularne biologije se posebno preklapa sa genetikom i biohemijom, a isto tako i sa biofizikom. Specifične tehnike koje se koriste u molekularnoj biologiji se mogu kombinovati i s metodama i konceptima koji se tiču genetike i biohemije, tako da nema velike razlike između tih disciplina.

Napredak u oblasti molekularne biologije direktno utiče na polju medicine tako što pomaže u prevenciji, dijagnozi i liječenju bolesti. Razumijevanje molekularne biologije ubrzo postaje neophodno kako bi se potpuno razumjela fiziologija i patofiziologija. DNK se sada primjenom raznih molekularnih metoda može rutinski veoma lako izolovati, pročišćavati, umnožiti i sekvencirati. S ovim napretkom medicinari će uskoro moći preoperativno prepoznati kod bolesnika genetičke bolesti ili brzo modifikovati određene viruse, bakterije ili bakterije u dijagnostičkim laboratorijama.

Genska terapija je jedno od najvećih slova molekularne biologije. Ona podrazumijeva ne samo dijagnostikovanje greške u genima već i njihovu ispravku. Genska terapija je zasnovana na konceptu da se u ćelije u kojima se eksprimira mutirani gen pošalje zdrav gen koji će zauzeti mjesto mutiranog. Danas postoji mnogo pristupa u ovakvoj terapiji.

Molekularna biologija je takođe vrlo usko povezana i sa istraživanjem genoma. Jedan od takvih istraživanja je i projekat ljudskog genoma koji je bio i ostao najveći svjetski biološki projekat i koji je ugledao svijetlo ... na polju molekularne biologije.

Glavni cilj ovog projekta je precizno određivanje lokusa, sekvence i funkcije svakog ljudskog gena. Očekuje se da će takve informacije biti temelj ... ljudskog zdravlja, bolesti, biologije, medicine tokom 21. vijeka i omogućiti liječenje mnogih bolesti. Uvođenjem najnovijih znanja iz oblasti molekularne biologije u obliku genetičkog inženjeringa, u cilju unapređivanja biotehnoških procesa, dobio se jedan sasvim novi kvalitet, odnosno počela je da se razvija molekularna biotehnologija. Umjesto da se samo izoluju određeni proizvodi koje neki organizam ne simpatiče,

sada je moguće od mikroorganizama, biljnih ili životinjskih ćelija napraviti biloške fabrike koje će proizvoditi veliku količinu ekonomski vrijednih jedinjenja kao što su, na primjer, proteini, vitamini, aminokiseline, antibiotici itd. Takođe, genetičkim inženjeringom mogu se iskorišćavati sekundarne sirovine kao što su biomasa, otpaci iz industrije stočarstva ili gradskih sredina koji često stvaraju ekološke probleme i time će se postići dvostruka korist, rješavanjem ekoloških problema i dobijanjem korisnih proizvoda iz takvih sirovina.

Iz ovog izlaganja vidite koji je značaj molekularne biologije i da usvajanjem ova dva zakona Crna Gora se svrstava među rijetke zemlje u svijetu koje će biti članice kako evropskih laboratorija tako i članice Sporazuma o molekularnoj biologiji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:13:35)

(Govor na albanskom jeziku)

Hvala kolegi Muriću.

Da li još neko od kolega želi riječ?

Pošto ne želi, pitam predstavnika Vlade da li želi dati završnu riječ.

Riječ ima Smiljana Prelević, sekretarka Ministarstva. Izvolite.

SMILJANA PRELEVIĆ (27.04.18 14:13:57)

Hvala, potpredsjedniče.

Ovom prilikom bih se zahvalila poslanicima i poslanicama koji su uzeli učešće u diskusiji i svojim diskusijama doprinijeli da iskažu značaj jedne oblasti nauka kao što je molekularna biologija koja je od značaja ne samo za ovu oblast prirodnih nauka nego i za oblast medicinskih nauka i da njen napredak tek slijedi u vremenu pred nama i koliki je značaj pristupanja Crne Gore Evropskoj konferenciji i Evropskoj laboratoriji za molekularnu biologiju, za naučnu zajednicu ne samo u ovoj oblasti nego i u oblastima kao što su genetika, biohemija, biofizika, medicina, a posebno za primjenu instrumenata koje nude ova dva sporazuma, a odnose se na mlade istraživače, prvenstveno doktorante koji će svoja znanja u oblasti istraživanja steći u ovako renomiranim institucijama, kao i postdoktorantima i starijim istraživačima.

Zahvaljujem se svima što ste omogućili da se stvori pravni okvir za punu implementaciju ova dva sporazuma, u korist istraživačke zajednice Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:15:38)

Zahvaljujem, gospođo Prelević.

Ovim konstatujem da smo završili pretres i da ćemo se o ovoj tački izjasniti naknadno, a to je Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju s aneksima, bila je objedinjena rasprava.

Sledeća tačka je **Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena.**

Ovlašćeni predstavnici su Mehmet Zenka, ministar za ljudska prava i Blanka Radošević Marović, koju pozdravljam, generalna direktorica Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Pošto smo obaviješteni da je ministar za ljudska i manjinska prava službeno odsutan, pretres će se obaviti uz drugog ovlašćenog predstavnika predlagača.

Izjaviteljke odbora su Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i gospođa Nada Drobnjak, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Otvaram pretres.

Dajem predstavniku Vlade priliku za dopunsko obrazloženje. Izvolite, gospođo Radošević Marović.

BLANKA RADOŠEVIĆ MAROVIĆ (27.04.18 14:16:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici, pred vama je Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena. Ovaj amandman, u stvari, predstavlja unapređenje rada Komiteta za praćenje i implementaciju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i odnosi se zapravo na rad i vrijeme zasjedanja ovog komiteta. Međutim, da podsjetim prije svega uvažene poslanike na ovu konvenciju.

Kao što znate, Konvencija je usvojena još davne 1979., a stupila je na snagu 1981. i tadašnja SFRJ je među prvim zemljama koja je bila potpisnica i koja je ratifikovala ovu konvenciju i time omogućila njeno stupanje na snagu 1981. godine. Naravno, Crna Gora Odlukom o nezavisnosti, odnosno aktom o sukcesiji međunarodnih dokumenata je već 2006. godine pristupila pored ostalih i Međunarodnoj konvenciji o zabrani svih oblika diskriminacije žena.

Ova konvencija je formirala i svoj komitet čiji je zadatak upravo praćenje implementacije ove konvencije među državama članicama. To je poznati Sidov komitet čija je obaveza da prati stanje u zemljama članicama i on se sastaje jednom godišnje. Do sada je bila praksa da prema odluci o osnivanju njegov rad se ograničava na dvije nedjelje. Dakle, ovaj komitet, pored ostalog, prati stanje i u Crnoj Gori kada je u pitanju implementacija Konvencije o svim oblicima eliminacije diskriminacije žena.

Naime, u okviru njegovog 67. redovnog zasjedanja koje je bilo u julu prošle godine, ovaj komitet je iznio i preporuke i zaključke koji su se odnosili na Crnu Goru, budući da smo mi drugi po redu izvještaj podnijeli ovom komitetu prošle godine. Jedna od preporuka u tom izvještaju bila je upravo i ovo potvrđivanje Amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i odnosi na to da se ne ograničava rad ovog komiteta na dvije nedjelje kako je bilo do sada, već da se u cilju što kvalitetnijeg i efikasnijeg rada, odnosno što kvalitetnijeg osmatranja izvještaja i ocjenjivanja izvještaja koje podnose države članice, da se bude fleksibilno u vremenu rada ovog komiteta.

Budući da se Crna Gora i te kako efikasno zalaže da rad ovog komiteta bude što kvalitetniji, smatramo da ne postoje smetnje za njegovo usvajanje i, s tim u vezi, molim vas da usvojite Predlog zakona koji je danas pred vama. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (27.04.18 14:20:27)

Zahvaljujem.

Sada prelazimo na raspravu.

Riječ ima prvi prijavljeni kolega dr Suad Numanović, posle njega je koleginica Nada Drobnyak, pa Aleksandra Vuković, Branka Tanasijević, Ervin Ibrahimović, Andrija Popović i Adrijan Vuksanović.

Izvolite, kolega Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (27.04.18 14:20:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi predstavnici Vlade, kolege i kolegice, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je Konvencija o zabrani diskriminacije nad ženama. Kao što smo čuli, ova konvencija je usvojena 1979. i stupila je na snagu 1981. godine. Ovo je jedna problematika kojom se i crnogorsko društvo bavi poslednju deceniju, poslednjih nekoliko godina jako intenzivno. Često čujemo termin rodne ravnopravnosti. Ova konvencija nas svakako obavezuje, ali rekao bih, prije svega, da je ovo jedan fenomen koji je svojstven ne samo zemljama u tranziciji kakvo je crnogorsko društvo nego i mnogo razvijenijim društvima u odnosu na naše društvo.

Kada govorimo o ovoj konvenciji čuli smo da smo kao država usvojili taj prvi periodični izvještaj 2011. godine, odnosno inicijalni izvještaj, prošle godine periodični izvještaj, da smo dobili

odgovarajući broj preporuka i u tom pravcu Crna Gora zaista je napravila značajne iskorake u smislu postizanja rodne ravnopravnosti. Na to nas obavezuje svakako i činjenica da mi u Crnoj Gori imamo više od 50% žena, obavezuje nas i činjenica da u obrazovnoj strukturi imamo više od 60% obrazovanih žena u odnosu na 40% ili nešto manje muške populacije i svakako obavezuje nas činjenica da taj jedan potencijal koji postoji u crnogorskom društvu mi moramo staviti u funkciju da bi razvoj društva u cjelini bio mnogo brži i efikasniji nego što je to do sada. Kao država smo se intenzivno bavili sa tri problema kada je rodna ravnopravnost u pitanju. To je ekonomsko snaženje žena, politička participacija žena u političkom i javnom životu i nasilje nad ženama.

Govoreći o političkoj participaciji ako uporedimo podatke iz 2014.godine, kad su bili zadnji lokalni izbori, vidimo da učešće žena na lokalnom nivou u političkom životu je preko 26% i u odnosu na onih 15% do tada vidimo jedan značajan pomak. U Parlamentu isto tako poslije izbora parlamentarnih 2016.godine imamo učešće preko 23% žena u odnosu na ranijih 18% i tu imamo ovaj iskorak. Ono što nas hrabri jeste činjenica da u tužilaštvu imamo preko 60% žena.

Naravno, ovo su podaci koji nas ohrabruju, ali koji nas obavezuju da u narednom periodu pitanje rodne ravnopravnosti, zasnivanje radnog odnosa i dolaženje žena na istaknuta mjesta gdje se odlučuje još više nas obavezuje da u tom pravcu istrajemo i damo podršku da bi ta rodna ravnopravnost uistinu zaživjela.

Kad govorimo o ekonomskom snaženju žena onda želim da istaknem nekoliko programa koji posljednjih godina prevladavaju kod nas. Tu prije svega mislim na budžetsko pozicioniranje na lokalnom nivou, u mnogim lokalnim sredinama gdje se daje podrška kroz kreditnu liniju za žensko preduzetništvo. Jedna značajna linija od Investiciono-razvojnog fonda je zaživjela posljednjih godina, koji pospješuju žensko preduzetništvo i sigurno onaj podatak da 9 do 10% žena koje su vlasnice privatnog biznisa će u narednom periodu biti mnogo veće, jer one to zaslužuju. Kažu da su ekonomski mnogo odgovornije firme koje su vodile žene, svakako su i ekonomski naprednije, u vremenu ekonomskih kriza nijedna velika firma na čijem čelu se nalazila žena nije bila u poziciji da ekonomski propadne.

Treći fenomen kojim se bavimo jeste pitanje nasilja nad ženama, zaista jedan fenomen kojim se kao društvo moramo intenzivnije, kroz multidisciplinarni pristup pozabaviti jer istraživanje nas upozorava da svaka druga žena je pretrpjela neki vid nasilja, a da svaka peta žena u našem društvu je bila žrtva nasilja. Ako su ovi podaci tačni, a jesu, onda nas to obavezuje da u narednom periodu intenziviramo taj multidisciplinarni tim i u ovom pravcu zaista puno radimo u smislu zaštite žena od nasilja, koje su najčešće žrtve tog nasilja u porodici.

Dakle, da bismo ova tri fenomena doveli do nivoa koji zadovoljavaju standarde i daju šansu, jednaku šansu i ženama i muškarcima u našem društvu, mi u narednom periodu moramo intenzivno raditi kao društvo na promjeni svijesti za rodnu ravnopravnost. Moramo raditi na edukaciji svih onih relevantnih činilaca na državnom i na lokalnom nivou koji dovode do realizacije rodne ravnopravnosti. Tu prije svega mislim na obrazovanje, na kadar u obrazovanju, na udžbenike koji moraju biti prilagođeni pitanju rodne ravnopravnosti i kroz takav jedan pristup sigurno ćemo dati jednaku šansu i ženama i muškarcima i nećemo dozvoliti da nam i u ekonomskom dijelu pokazatelji ne idu naruku, jer kažu da društvena cijena kod nasilja u porodici za jednu ženu koja je žrtva nasilja košta državu 26.000 eura, a da institucionalna zaštita košta 11.500 eura. Ako je društvena zaštita dva puta skuplja od institucionalne onda dajte da pribjegnemo svi zajedno institucionalnoj zaštiti, da preveniramo da nemamo nasilje nad ženama i da i ekonomski nas to mnogo manje košta kroz institucije. Na taj način dajemo jednaku šansu i ženama i muškarcima i prosto kao društvo stremimo tome. Ja sam siguran da ovi dobri iskoraci koje smo napravili posljednjih godina idu u tom pravcu i da će crnogorsko društvo biti prepoznato ne samo na Zapadnom Balkanu nego i u društvu razvijenih zemalja Evrope i svijeta.

Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALA GENCIMA NIMANBEGU (27.04.18 14:28:21)

Hvala i vama, kolega Numanović.

Sljedeća govornica, kao što sam najavio, koleginica Nada Drobnjak, a neka se pripremi Aleksandra Vuković.

NADA DROBNJAK (27.04.18 14:28:32)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovana gospođo Radošević - Marović,

Smatram da je danas pred nama jako važan zakon, iako možda kad se pogleda pomisli se da je on tehničke prirode i da sadrži samo jedan član koji možda nekome i nije važan.

Podsjetiću vas da su ljudska prava muškaraca i žena sadržana u Opštoj deklaraciji o ljudskim pravima iz 1948. godine, koju su usvojile Ujedinjene nacije, i da je tim dokumentom propisano da se ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u svojim pravima i obavezama. Takođe, postoji veliki broj međunarodnih dokumenata koja razrađuju ovaj princip i koji dovodi do toga da se stvori ambijent u kome će biti zaštićeno uživanje ljudskih prava. Ali, ljudska prava žena još uvijek na svim prostorima se krše raznim oblicima diskriminacije.

Naredne godine će se navršiti 40 godina od kada je Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila Konvenciju o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i koja je na snagu stupila 1981.godine. Konvencijom su žene dobile jak međunarodno-pravni instrument u borbi protiv diskriminacije na osnovu pola. Nažalost, diskriminacija žena u različitim oblastima života prisutna je u svim državama. U zavisnosti od konteksta u kojem žive, žene su izložene sličnim vidovima diskriminacije, ali postoje u pojedinim državama i specifični oblici diskriminacije po osnovu pola.

Konvencija propisuje da će se osnovati Komitet za eliminisanje diskriminacije žena koji će da bude stručno tijelo i ono je osnovano 1982.godine po osnovu člana 17 Konvencije i ono prati napredak ostvarenog u primjeni Konvencije. Čine ga 23 stručnjakinje, stručnjaka visokog moralnog ugleda i stručnosti za područje na koje se Konvencija odnosi i prilikom izbora vodi se računa o ravnomjernoj geografskoj rasprostranjenosti država stranaka i predstavljanju raznih oblika civilizacije kao i pravnih sistema. Interesantno je da članove, članice Komiteta biraju države članice, ali da oni djeluju u ličnom svojstvu. Komitet kroz izvještaje koje države dostavljaju Komitetu prati oblike kršenja prava žena širom svijeta, ali prati kao što sam već rekla i napredak i kroz svoje zaključne preporuke podstiče promjene u eliminisanju diskriminacije žena, ne samo u zakonodavstvu već što je mnogo važnije, u praksi.

Zaključne preporuke nijesu možda najefikasniji model nadzora, ali su svakako siguran model nadzora. Do njih se dolazi nakon državnih izvještaja i dijaloga između članica, članova Komiteta i predstavnika, predstavnica vlade države članice koja je podnijela izvještaj.

Važno je istaći da Komitet, osim što prati i razmatra Izvještaje država članica, donosi kao što sam već rekla te zaključne preporuke za svaku državu, ali Komitet donosi i opšte preporuke i do sada ih je donio više od 30, ali Komitet postupa i po Opcionom protokolu koji je usvojen 1999.godine, stupio na snagu 2000.godine, i po osnovu tog opcionog protokola Komitet prima pritužbe za povredu nekih prava iz Konvencije. Mogu da ih dostave bilo žene koje se osjećaju da su diskriminisane po osnovu pola a nisu našle pravni lijek u svojoj državi, bilo grupa, ali važno je da Komitet o tome razmatra, da utvrđuje da li je došlo do povrede ili nije i onda donosi odluke i nudi smjernice državama za postupanje u narednom periodu. I nešto što je jako interesantno, govori o iskrenom zalaganju za eliminisanje diskriminacije žena u svim državama članicama ove konvencije. Rekla sam, Opcioni protokol je usvojen 1999. godine, stupio na snagu 2000. godine, što je podrazumijevalo da određeni propisani broj država potvrdi taj protokol. Savezna Republika Jugoslavija je to ... godine. Amandman na Konvenciju o kome mi danas razgovaramo je na Generalnoj skupštini potvrđen 22.decembra 1995.godine i ovim amandmanom, kao što je predstavnica predlagača rekla, omogućava se Komitetu da zaista dobije vrijeme koje mu je potrebno za rad, jer složićemo se, dvije nedjelje na godišnjem nivou da se razmotri 190 izvještaja koje države podnose, znači četvrtina država jer se otprilike na dvije godine donose izvještaji, nije realno. Od 1995. godine danas dvije trećine država članica trebalo je da potvrdi ovaj zakon da bi amandman stupio na snagu i to nije urađeno. Zašto, ako smo svi deklarativno za to da se eliminiše diskriminacija žena? Ja zato ponavljam ono što sam na početku rekla ... zakon, ali raduje me da je bio važan zakon i za članove i članice Odbora za rodnu ravnopravnost koji je kao zainteresovani odbor preporučio da se ovaj zakon usvoji. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:34:50)

Hvala vam, kolegice Drobniak.

Sljedeća govornica je kolegica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi kolegica Branka Tanasijević.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (27.04.18 14:35:01)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući Nimanbegu.

Drage građanke i građani Crne Gore, uvaženi predstavnici predlagača, prisutna ministarko i drage kolege i kolegice u Parlamentu,

U potpunosti se saglašavam sa kolegicom Drobniak da je dobro da danas zborimo i da ćemo, nadam se, usvojiti ovaj prijedlog zakona. Radujem se svim konvencijama koje se bave pitanjima ljudskih prava, kad kažem ljudskih onda mislim na prava muškaraca i žena ne izuzimajući niti jedan pol i u jednom trenutku. Pošto oni koji su se dugo u životu bavili literaturom znaju da je život ono što nam se događa, trebalo bi vjerovatno neđe pričati o onome što stvarno jeste naša svakodnevica, naša društvena zbilja, i to je ono što bi trebalo ovom društvu ispravljati kako bismo zaista bili, ne formalno kako reče kolegica, nego zaista suštinski pripadni onome što proklamuje ova i ne samo ova konvencija u vezi sa eliminisanjem svih oblika diskriminacije žena.

Naime, Crna Gora je u istoriji kao i sada pokazala zaista da je imala i ima žene koje su svojim obrazovanjem, svojim moralom i svojim vaspitanjem zaslužile da se nađu na veoma važnim pozicijama u našem društvu, naročito da se bave političkim i javnim djelatnostima. Ali zaista ne malo puta su osporavane od strane brojnih političkih subjekata s jedne strane, s druge strane često i od intelektualaca koji su svojim paskvilama, nejakim perima, pokušajima da potcijene snagu intelektualnosti žene ne bi li je zaustavili u njenim iskoracima, u njenom pokušaju da popravlja crnogorsko društvo, pokazali jedno lice koje bih ja rekla da je antiviteško s obzirom na to da smo navikli da Crnu Goru stalno predstavljamo i sebi i drugima kao zemlju u kojoj vladaju čojstvo i junaštvo.

S obzirom na to da je tako i s obzirom na to da nikako ne možemo da ostupimo od onoga što je karakterisalo naše političko djelovanje, kad kažem naše mislim žena u prošlosti, a to je da budemo prisutne ali da na zboru ne zborimo, a posebno ako to što zborimo ima smisla, ako ostupa od uvriježene političke, jezičke kulture, ukoliko stvarno narušava kolotečinu osrednjosti i rutine, onda se čini mi se jata kukavica nad glavama takvih žena u pokušaju da udruženim kljunovima, tako bih rekla, svežu njen jezik, intenziviraju.

Zato sam danas ođe htjela govoriti o onome što nam u našoj prošlosti daje nevjerovatnu snagu da nastavimo sa našim borbama, dostojastvenim, časnim i moralnim, a to je ono što su naše prethodnice koje su nam izborile pravo glasa, a to je Antifašistički pokret žena ili čuveni AFŽ, koji je u stvari svojom borbom u najnepravičnijim vremenima, u doba fašizma, a za mene je fašizam svaki oblik negiranja drugosti, dale neku veliku nadu i vjeru da treba da nastavimo njihovim putem zbog toga što je njihov put bio i te kako jasan, glasan i nepokolebljiv. Dakle, ukoliko se sjećamo osmijeha Stane Tomašević, hrabrosti Ljubice Popović, prkosa Đurđe Vlahović, onda nijednoj savremenoj Crnogorki, Srpkinji, Albanci, Muslimanki, Bošnjakinji, Romkinji neće snaga zadržati ni za tren u borbi da se i te kako uključi u politički život. Jer mi jesmo postigle izvjesne rezultate, mi jesmo i u Parlamentu, predstavnice Vlade naše ministarke pokazuju da rade izvaredan posao. Dakle, one su u ovom Izvještaju Evropske komisije čini mi se dobile i najbolje ocjene, odnosno njihova ministarstva, naše poslanice i opozicione i pozicione, bore se naše žene u civilnom sektoru, ali čini mi se da moramo da prestanemo da klimamo glavom licimjerju, da budemo pošten i da upremo prst na sve ono što nas u bilo kom trenutku usporava u našem putu da se borimo za bolju Crnu Goru. Jer zadatak svih nas, posebno mislim muškaraca u Crnoj Gori i posebno se radujem kolegama muškarcima koji će govoriti o ovoj tački dnevnog reda, jeste da se izborimo za Crnu Goru ne samo deklarativno nego za onu Crnu Goru kojom ćemo svi ponosno hodati kao što su to radile i naše žene u prošlosti.

Ono što bih još željela da kažem u vezi sa ovom konvencijom i što mi je, čini mi se,

najvažnije, to je njen 14. član, on se odnosi na borbu za dostojanstven život žene na selu. Više puta sam u ovom parlamentu govorila da je ekonomska nezavisnost žene jedan od najbitnijih preduslova za prije svega njeno dostojanstvo, za ono da joj zaista ni u jednom trenutku u životu niko ne može savijati kičmu. Pošto vjerujem da se u Crnoj Gori napravilo veliko sagrešenje u poslijeratnom periodu kada su naši ljudi oćerani sa sela i onemogućeni da se bave poljoprivredom u htjenju da se Crna Gora razvija industrijski, to mislim da smo poljoprivredu stavili na margine i da svakoga dana treba da ponavljamo da pored turizma, energetike i važnih potencijala i resursa kojima Crna Gora raspolaže, poljoprivreda jeste jedan od naših najvažnih kanala, odnosno baza u kojoj možemo zaista napraviti velike uspjehe. Kolega Suad Numanović je pomenuo kredite koji se daju ženama koje se prvi put bave preduzetništvom, podsticajima, ja sam od ministra Simovića, ako se sjećate, pitajući ga upravo u vezi sa tim, dobila odgovor i obećanje da će čak i povećati grantove koji se odnose na žene koje prvi put ulaze u preduzetništvo i biznis i tome se naročito radujem. Sve ovo pričam zbog toga što se zaista u profesiji kojom se bavim, a to je literatura, naročito bavim tim problemom crnogorskog sela. Pomenula bih jer mislim da je važno zbog kontinuiteta politike koju Demokratska partija socijalista ima, a to je svesrdna borba za građansku Crnu Goru, za ženska, muška i sva ljudska prava sa jedne strane, i sa druge strane prije svega za Crnu Goru u kojoj će njene velike i trajne vrijednosti biti stalno potencirane.

Sinoć sam govorila o našem pokojnom poslaniku Vuku Miniću, ovo namjerno naglašavam zbog toga što sam u njegovom stvaralaštvu otkrila isto jednu izuzetnu stilsku, estetsku brigu o crnogorskom selu, on piše o njemu baš u tom posleratnom periodu kako je došlo do njegovog uništavanja. Zbog toga mislim da je veoma važno da se svi mi i u ovom parlamentu angažujemo u tom smislu da ženama na selu pomognemo da dođu i do jednake, ravnopravne socijalne zaštite, do zaštite u samom zdravstvenom sistemu Crne Gore i naročito da im omogućimo i da one ... javnom i političkom životu Crne Gore. Jer, mislim da je najvažnije ono što imamo čuti i treba da čujemo iz same srži života, a te žene su one koje su i ovu Crnu Goru ovakvu kakvu danas imamo gradile i čini mi se izgradile. Zbog toga moj iskreni poziv i naročito pomen člana 14 koji se bavi ovom problematikom ove Konvencije da udruženo jer mislim ako nešto govorimo o tome učestalo i sa jednom vrstom iskrenosti, kako to nebi bile parole, jer stvarno zebem od tih parola i sve u životu o čemu govorim zaista i živim mislim da bi tim ženama trebalo da počemo u pohode, da vidimo kako žive i da vidimo na koji način im možemo pomoći.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:43:00)

Zahvaljujem, kolegice Vuković.

Kao što sam najavio, sljedeća govornica je kolegica Branka Tanasijević, a neka se pripremi kolega Ervin Ibrahimović.

Izvolite, kolegice Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (27.04.18 14:43:12)

Poštovani potpredsjedniče, poštovana predstavnice Vlade, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Pošto je o Predlogu zakona već bilo dovoljno riječi, ja ću svoju diskusiju usmjeriti na problem rodne ravnopravnosti koji jeste u osnovi i koji je suština Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena. U tom smislu želim da naglasim da je odnos između rodova vrlo kompleksno i vrlo osjetljivo područje i rezultat je raznih socijalnih, kulturnih, bioloških, psiholoških i drugih faktora. Zbog složenosti ovih odnosa svaka ocjena na osnovu lične impresije, pa makar ona bila izgrađena i na osnovu kolektivne predstave o položaju žene, nikada nije dovoljno pouzdana.

Takođe, odnos između rodova se pojednostavljuje ako se tumače samo razlike koje danas vidimo između muškarca i žene, ne uzimajući u obzir izvor tih razlika. Za sveobuhvatan pristup

ovom problemu neophodno je poći od načela formiranja rodne uloge i rodnog identiteta koje je uvijek društveno uslovljeno i određeno društvenim pravilima. Samo takvom analizom može se zaključiti da se sa rodnom segregacijom suočava najveći broj država u svijetu, odnosno da je to globalni problem koji postoji još od antičkog perioda do danas. Zato smatram da bismo shvatili u suštini poziciju žene sada, neophodno je makar s vremena na vrijeme vratiti se u prošlost i dobro upoznati tu nekadašnju ženu.

U Staroj Grčkoj i Rimu žena, odnosno zakonita supruga bila je isključena iz svakog učešća u javnom životu. Sokrat to saopštava riječima: "Muškarcima politika, ženama kuća", Demosten riječima: "Heteri i konkubine imamo za razonodu, a žene da bi rađale djecu i da bi bile čuvari našeg doma". Situacija u srednjem vijeku je takođe za ženu bila dramatična, ona je bila pod tutorstvom muškarca od rođenja pa do smrti. Mundijum ili tutorstvo nad njom je do toga dok se žena udala imao otac ili brat ili braća, a tutorstvo nad njom je poslije udaje imao njen muž. Ni u novovjekovlju nemamo nekih velikih pomaka u tom smislu, žena ni u novovjekovlju nije imala pravo na individualnosti i pravo na ličnost. Imanuel Kant u svom djelu "O lijepom i uzvišenom" govori o ženi na najljepši mogući način kada je u pitanju njen izgled, on veliča ljepotu žene. Međutim, on kaže da žena o zvijezdama ne treba da zna više nego da uoči ljepotu njihovu u ljetnoj noći, a ima još jedan drastičniji primjer u istom djelu gdje je markiza Dišatl, koja je bila izuzetno pametna ali i izuzetno lijepa žena, tražila da prisustvuje jednom naučnom skupu, dozvoljeno joj je zato što je bila lijepa da ukrasi skup. Međutim, ona je svojim izjavama ugorzila pametne muškarce pa je zbog toga Imanuel Kant rekao da bi markizi Dišatl bilo dobro da izrastu brada i brkovi jer bi to doprinijelo izrazu njenog dubokoumlja. Artur Šopenhauer je čak odricao i estetsku superiornost žene, Žozef Prudon je matematički izračunao prednost muškarca nad ženom, tako da je novovjekovlje puno primjera potpune diskreditacije žene, odnosno malo je reći da je ona bila biće drugog reda kada je u pitanju njena duhovnost.

Međutim, ni savremeno doba nije mnogo donijelo ženi i njenoj poziciji na samom prelazu u XX vijek. U najrazvijenijim zemljama svijeta kao što je, recimo, Austrija bilo je zabranjeno da žene pohađaju srednju školu. Ako je neka od njih i uspjela da upiše srednju školu, pa i da je završi sa izvanrednim uspjehom, nije mogla da polaže ispit zrelosti uz obrazloženje da nije primjereno ženi zvanično priznati da je društveno odrasla. Dakle, praktično do XX vijeka žena je u istoriji čovječanstva imala status maloljetnika, glorifikovala se njena ljepota, ali njene duhovne sposobnosti ne da su stavljane u drugi plan nego su potpuno odricane, tako da žena jednostavno nije imala svoj etinet i nije bila ličnost u pravom smislu te riječi.

Kada je u pitanju XX vijek, u prvoj polovini XX vijeka imali smo određene pomake. U drugoj polovini XX vijeka mnoge države su dale ženi pravo glasa, među njima je i Jugoslavija, naravno na taj način i Crna Gora i to je bilo jako važno, kao što je bilo i važno da je ženi omogućeno da se školuje na svim nivoima obrazovanja.

U Crnoj Gori je vrlo važan bio proces industrijalizacije i urbanizacija koji se odvijao uporedo sa feminizacijom radne snage, odnosno ulazak žene u radnu snagu. Tako da je žena ulazeći u radnu snagu u stvari pokazala da može biti na neki način ravnopravan partner muškarcu, iako su prvi poslovi koje je ona dobijala bili krajnje jednostavni, manuelni, repetitivni, odnosno produžetak domaćičke uloge žene. Ali, zašto je to važno i zašto to ističem? Zato što je žena tada shvatila koliko je bitno biti obrazovan i žene 60-ih godina u Crnoj Gori počinju masovno upisivati fakultete i koliko su one pokazale da su u intelektualnom smislu ravnopravan partner muškarcu govori podatak da su 90-ih godina po stepenu obrazovanja dostigle svoje muške kolege. Dostigle su po stepenu obrazovanja, ali nijesu po poziciji koju su imale u društvu, odnosno prema funkcijama koje su pokrivali muškarci i žene u to vrijeme.

Takođe ono što je bitno i što želim da naglasim jeste da je obrazovanje omogućilo ženi da mnoge profesije koje su bile isključiva privilegija u prošlosti muškarca, postanu feminizirane, a to su: medicina, farmacija, stomatologija, humanističke nauke, pravo, ekonomija, nastavnički pozivi itd. I još jedan interesantan podatak, da je žena osvojila i određene grane vlasti, a to je sudska vlast. Prva žena sudija u Crnoj Gori bila je 1954.godine, kao sudija Osnovnog suda, a danas 60% žena radi u Osnovnom sudu, tako da je i to postala feminizirana profesija te govori koliko je u stvari žena uspjela da prosperira za istoriju za jedan izuzetno kratak period. Što se tiče izvršne vlasti prvi put imamo blizu 20% ... u zakonodavnoj vlasti 23,45% itd.

Kad se govori na ovaj način onda možemo reći da je žena praktično napravila revoluciju u

Crnoj Gori - ne. Postoje dvije pravilnosti, jedna je da je žena u odnosu na prethodni period uradila stvarno mnogo na svom napretku, odnosno i društvo i država su omogućili da žena napreduje. Što se tiče druge pravilnosti, ona i dalje postoji i dalje je prisutna, a to je kada se ide od dna prema vrhu hijerarhijske ljestvice moći, prestiža i ugleda sve je manje žena. Muškarci nijesu samo pretendenti, muškarci su oni koji rade na prestižnim profesijama, oni su još uvijek dominantni u politici, na rukovodećim mjestima itd. Tako da žena još uvijek nije u tom smislu, kada je u pitanju moć, prestiž i ugled, dostigla muškarca.

Ono što želim da kažem je da je to u stvari zadatak koji mi imamo u narednom periodu, jer mora se ... žrtvovati u pravom smislu riječi, mora se ostvariti humanizacija odnosa između polova, ali i humanizacija samog pola. Emancipacija žena je uslov za emancipaciju društva, jer ako nije polovina čovječanstva emancipovana onda ne može biti emancipovano ni samo čovječanstvo, a to se odnosi na svaku pojedinačnu državu.

U tom smislu potrebno je imati kontinuiranu saradnju između svih subjekata društva, Vlade, Skupštine, sindikata, medija, obrazovnih institucija, kompetentnih pojedinaca, građana, građanki itd, jer jedino saradnjom i kontinuiranom aktivnošću može se ostvariti da rodna segregacija bude eliminisana, a da odnosi ravnopravnosti postanu uhodani, prirodni, spontani procesi i da to bude u stvari naš svakodnevni život. Na tom polju mi smo mnogo uradili, ali još nas mnogo toga čeka.

....

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:51:57)

Zahvaljujem kolegini Tanasijević.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je kolega Ibrahimović, a neka se pripremi kolega Andrija Popović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (27.04.18 14:52:06)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine gospodine Nimanbegu sa saradnicom, poštovani predstavnici Vlade, uvažene kolegice i kolege poslanici, drage građanke i građani, poštovana dijasporo,

Predloženi zakon o potvrđivanju amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena postavlja osnov za uspješan i efikasan rad Komiteta Ujedinjenih nacija za eliminisanje svih oblika diskriminacije žena. Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena je prvi međunarodnopravni instrument koji na sveobuhvatan način garantuje zaštitu prava žena, odnosno zaštitu njihovih građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih prava, tj. pruža osnovu za ostvarivanje jednakosti između žena i muškaraca. Crna Gora je nakon obnove nezavisnosti sukcesijom pristupila i Konvenciji o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena i Opcionom protokolu uz tu konvenciju koji su postali sastavni dio nacionalnog zakonodavstva, član 9 Ustava Crne Gore, i primjenjuje se direktno.

Bošnjačka stranka se bori protiv svih vidova diskriminacije poštujući Ustav, gdje se u članu 8 stav 1 kaže: "Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija po bilo kom osnovu." Takođe, u članu 18 Ustava Crne Gore stoji da država jemči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti. Ustavom je definisano da omladina, žene, invalidi uživaju posebnu zaštitu na radu, član 64 stav 4. Zakon o radu takođe prepoznaje žene. Pominjanjem ustavne i zakonskih normi ne želim samo podsjetiti žene na njihova garantovana prava već pozivam sve crnogorske privrednike, rukovodioce, aktivne učesnike u javnom životu naše države da se pridržavamo zakona i borimo protiv svih oblika diskriminacije žena i da omogućimo osnovno pravo ženama na rad. Bojim se da nismo dovoljno radili na tom polju i da se moramo kao društvo kvalitetnije zalagati za poštovanje jednakosti polova.

Svakako da postoje mnoge prepreke na tom putu, od nerazumijevanja žene kao aktivnog učesnika procesa do stereotipa i ponavljanja iste priče kako duboko patrijarhalne norme oblikuju crnogorsko društvo i da je ženama mjesto u kući a ne u javnom i u političkom životu. Položaj žena u našoj zemlji dodatno otežava i razlika u zaradama između žena i muškaraca, kao i

nezaposlenost žena, posebno među Romkinjama, ženama sa invaliditetom i ženama na selu, što dalje ukazuje na očigledno siromaštvo žena. Uvaženi ombudsman Baković u svom Izvještaju za 2017.godinu naglasio je da se žene i dalje suočavaju sa različitim oblicima diskriminacije u političkoj, društvenoj i ekonomskoj sferi, rukovodećim mjestima u javnom i privatnom sektoru, kao i da su uograničene za mogućnost da sopstvenim kapacitetom efektivno doprinose razvoju društva podjednako uživajući rezultate svoga rada. Ipak, svjedoci smo da ima pomaka, jer položaj žena u Crnoj Gori ide uzlaznom putanjom. Žene učestvuju u izvršnoj, zakonodavnoj i sudskoj vlasti, lokalnim samoupravama, snažne su u kulturi i prepoznatljive u umjetnosti. Koristim priliku da iznesem podatak da je broj zaposlenih žena u Skupštini Crne Gore veći od zaposlenih muškaraca. Podatak iz Centralne kadrovske komisije iz 2017. koji se tiče evidencije zastupljenosti žena u državnoj upravi govori da je zaposleno 57,80% muškaraca i 42,20% žena.

U Crnoj Gori žene su stekle politička prava 1964. godine, a od Drugog svjetskog rata pa do sada su postigle isti nivo obrazovanja kao i muškarci. Takođe, kao što smo i rekli, broj zaposlenih žena se uvećava. Podsjećam da Investiciono-razvojni fond nudi mnoge olakšice što se tiče žena u preduzetništvu i startup biznisu. Takođe, Vlada Crne Gore je usvajanjem Plana aktivnosti na postizanju rodne ravnopravnosti zacrtala jasne smjernice kada je rodno osjetljivo obrazovanje i vaspitanje u pitanju kroz uvođenje programa rodne ravnopravnosti u cjelokupni obrazovni sistem sa posebnim naglaskom na mirno rješavanje sukoba i suzbijanja svakog oblika rodno zasnovane diskriminacije. Intencija Vlade i resornog odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti jeste da zaposlene u obrazovnom sistemu edukuju o rodnoj ravnopravnosti i da se radi na postizanju rodnog balansa u izboru profesije u školskim i visokoškolskim ustanovama. Lično, smatram da je jedan od najvažnijih preduslova za postizanje stvarne ravnopravnosti muškaraca i žena kvalitetni obrazovni sistem koji će promovisati ideju rodne ravnopravnosti.

Na kraju, svakako da ohrabruju podaci da položaj žena u svijetu ide u pozitivnom smjeru. Na primjer, u Evropi, Latinskoj Americi i nekim azijskim zemljama raste broj žena na političkim funkcijama, a izvjestan je pomak i u ekonomiji. Važno je pomenuti pet zemalja koje drže visoke standarde poštovanja rodne ravnopravnosti: Island, Finska, Norveška, Švedska i azijska država Filipini. Bošnjačka stranka ima poseban senzibilitet prema položaju žena u društvu. Žene kao stuba kuće, žene kao stuba države. Predstavnici Bošnjačke stranke svojim djelovanjem doprinose boljem razumijevanju različitosti cjelokupnog društva. Glasanjem za predloženi zakon poslanici Bošnjačke stranke u skladu sa programskim ciljevima aktivno učestvuju u procesu demokratizacije Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 14:58:16)

Zahvaljujem se i ja vama, kolega Ibrahimović.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je kolega Popović, neka se pripremi zadnji prijavljeni kolega Vuksanović.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.04.18 14:58:27)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici i predstavnice Vlade,

Na samom početku rekao bih, ova tačka dnevnog reda, ono što je za mene posebno upečatljivo, tiče se eliminisanja svih oblika diskriminacije žena, posebno je za mene upečatljivo izlaganje poslanica, mojih koleginja o ovoj tački dnevnog reda. Baš sam uživao.

Solidan je zakonodavni okvir države vezan za eliminaciju diskriminacije žena koji uključuje i Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Zakon o rodnoj ravnopravnosti, ali dominantan je utisak da su zakoni generalno dobri i da garantuju ravnopravan položaj žena ali da država nema još uvijek dovoljno dobre mehanizme kako bi obezbijedila njihovu adekvatnu implementaciju. Takođe, trebamo dodatno unaprijediti mjere za izgradnju kapaciteta i podizanje nivoa svijesti kako bi se spriječila i riješila diskriminacija

zasnovana na polu i unaprijedila rodna ravnopravnost, jer može biti indikativan mali broj pritužbi na polno ili rodno zasnovanu diskriminaciju koje se podnose Zaštitniku ljudskih prava i sloboda, kao i broj žalbi Vrhovnom sudu na polno ili rodno zasnovanu diskriminaciju. Bitno je istaći da je Komitet za eliminaciju diskriminacije žena Ujedinjenih nacija zabrinut i u Izvještaju napominje da ovo može biti odraz nedovoljnog nivoa povjerenja u državne institucije među ženama koje su žrtve diskriminacije. Komitet preporučuje da država značajno poveća ljudske, tehničke i finansijske resurse namijenjene implementaciji zakonodavstva o rodnoj ravnopravnosti i zakonodavstva koje zabranjuje polno ili rodno zasnovanu diskriminaciju. Ovim mjerama treba predvidjeti širenje informacija koje bi bilo usmjereno na širu javnost i kroz saradnju sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore, o pristupu pravdi, pravnim sredstvima, podići svijest građana. Posebno Komitet Ujedinjenih nacija nas opominje i da osmislimo i sprovedemo mjere podizanja svijesti za širu javnost i relevantne profesionalne grupe kao što su ljekari i medicinske sestre, o sveobuhvatnim i štetnim posledicama selekcije pola koja daje prednost dječacima u odnosu na žensku djecu.

U Crnoj Gori je prošle godine rođeno 314 dječaka više nego djevojčica, pokazuju novi podaci Zavoda za statistiku Crne Gore što potvrđuje da se nastavlja negativan bilans odabira pola deteta u korist muškog potomstva, veoma zabrinjavajuće, užasno crnogorsko nasljeđe. Monstat bilježi da se u posljednjih 15 godina u prosjeku rađa 109 dječaka na 100 djevojčica. Cijeneći napore Odjeljenja za rodnu ravnopravnost u okviru Ministarstva za ljudska i manjinska prava, stvaranje Nacionalnog savjeta za rodnu ravnopravnost u 2016. godini, kao i skupštinskog Odbora za rodnu ravnopravnost i usvajanje novog akcionog plana za rodnu ravnopravnost do 2021. godine, potrebno je da ojačamo mehanizme za napredovanje žena tako što će značajno povećati ljudske, tehničke i finansijske resurse koji su im dodijeljeni kako na centralnom tako i na opštinskom nivou, ojačamo mehanizme odgovornosti za postizanje rodne ravnopravnosti, osiguramo sistematične procjene uticaja na rodna pitanja u konsultaciji sa pomenutim tijelima i aktivno ih uključimo u formulaciju sprovođenja nacionalnih i lokalnih zakona, politika i akcionih planova.

Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena usvojena je 1979. godine u Njujorku a države članice se obavezuju da uz sve potrebne mjere na unutrašnjem ... radi potpunog ostvarenja prava priznatih u ovoj konvenciji, te tako da će Liberalna partija svakako podržati Prijedlog ovog zakona i liberali imaju poseban senzibilitet prema ovoj oblasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:03:52)

Hvala, kolega Popoviću.

Kao što sam najavio, zadnji govornik je Adrijan Vuksanović iz HGI-a. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (27.04.18 15:04:01)

Poštovani potpredsjedniče Nimanbegu, poštovana predstavnice Ministarstva, poštovane građanke i građani,

Danas smo svjedoci sjajnim izlaganjima i kolegice Vuković i kolegice Tanasijević i upravo kvalitet njihovih izlaganja najbolja je potvrda o širini i bogatstvu ženskog duha i najbolji je odgovor svima koji žive u nekim drugim vremenima i misle drugačije.

Želim da kažem da će i Hrvatska građanska inicijativa podržati ovo zakonsko rješenje, jer ovo zakonsko rješenje je u potpunosti sukladno sa našim programskim načelima. Konvencija o kojoj danas govorimo je dobar mehanizam u zaštiti svih ženskih prava, ekonomskih, društvenih, političkih i svih drugih. Moram reći da Hrvati kao najmanja nacionalna zajednica u Crnoj Gori koja broji 0,97% od ukupnog stanovništva, samim tim imaju i najmanji broj pripadnica ženskog pola koje afirmiraju sve ove vrijednosti, ali nama u Hrvatskoj građanskoj inicijativi to nije smetalo da damo svoj puni doprinos i podsjetiću vas da na poziciji predsjednika tj. predsjednice Hrvatske građanske inicijative je žena. U Vladi ispred HGI je takođe žena, na mjestu zastupnice u prošlom sazivu ovog parlamenta takođe je bila žena, gospođa Ljerka Dragičević. Predsjednica Opštinskog

odbora Kotora je takođe žena, gospođica Ljiljana Velić, i na prošlim državnim izborima imali smo jednu lijepu specifičnost, imali smo skoro 50% žena na listi. Nije samo to bila jedna lijepa specifičnost, već i sam raspored kandidata i kandidatice za lokalni parlament bio je naizmjenično raspoređen, što znači da nismo pripadnice žena stavili na donji dio liste nego su se naizmjenično smjenjivali. Zbog toga kažem da ćemo podržati ovo zakonsko rješenje.

Dijelim oduševljenje kolege Popovića za izlaganja kolegkinice Tanasijević i kolegkinice Vuković, takođe i kolegkinice Drobnjak, dale su puni doprinos kvalitetu ove rasprave. Kolegkinica Vuković je napravila jedan previd, kad je spominjala sve pripadnice po nacionalnoj pripadnosti u Crnoj Gori zaboravila je da spomene Hrvatice, ali poznavajući njenu ličnost i širinu duha znam da se radi o previdu i ničem drugom.

Glasanjem za današnji zakon mi dajemo doprinos emancipaciji i jačanju ženskih prava u Crnoj Gori, zbog toga Hrvatska građanska inicijativa će, naravno, dati svoj doprinos i glasaće za. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:07:11)

Zahvaljujem, kolega Vukasnoviću.

Ovim dajem priliku za završnu riječ predstavnicima Vlade. Izvolite.

BLANKA RADOŠEVIĆ MAROVIĆ (27.04.18 15:07:30)

Zahvaljujem.

Vrlo kratko. Želim se prije svega zahvaliti poslanicima i poslanicama koji su učesnici u današnjoj diskusiji i koji su svojim vrlo inspirativnim i kvalitetnim diskusijama dali punu podršku poštovanju principa jednakosti i ravnopravnosti u crnogorskom društvu kada su žene u pitanju. Takođe, želim se zahvaliti i na prepoznavanju značaja ovog zakona kojim unapređujemo rad Komiteta za praćenje primjene Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena, jer ćemo na taj način zaista postići da sve ono što su preporuke i zaključci ovog komiteta dobijemo na jedan pravi i kvalitetan način. Crna Gora je prilikom podnošenja svog prvog i drugog izvještaja pred ovim komitetom zaista mogla da se uvjeri u značaj rada ovog komiteta i značaj preporuka na poboljšanje ukupnog položaja žena u crnogorskom društvu, baš njihovim preporukama i analizama koje su dali u svom izvještaju o Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:08:44)

Hvala, kolegkinice Radošević Marović.

Ovim konstatujem da smo završili pretres i da ćemo se izjasniti naknadno o ovoj tački dnevnog reda.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda, a to je **Predlog odluke o prihvatanju Ugovora o izvršenju Put opcije.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragica Sekulić, ministarka ekonomije, koju pozdravljam, Nikola Vujović, državni sekretar Ministarstva, takođe ga pozdravljam.

Izvjestioci odbora su Filip Vuković Zakonodavnog odbora i Nikola Rakočević Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima ministarka Sekulić.

DRAGICA SEKULIĆ (27.04.18 15:09:38)

Zahvaljujem.

Uz zahvalnost što sam bila u prilici da budem u ovoj sali prilikom razmatranja prethodne tačke, zaista je bila privilegija slušati poslanice našeg parlamenta u svojim izlaganjima po prethodnoj tački.

Ja sam danas tu da bih predstavila novi ugovor o izvršenju Put opcije Crne Gore između Crne Gore i A2A. Akcionarskim ugovorom između Crne Gore i A2A, zaključenim 29. avgusta 2016. godine, dvije strane kao akcionari Elektroprivrede regulisale su pitanje u vezi sa upravljanjem tom kompanijom, kao i uslove raskida strateškog partnerstva.

Amandmanom na ovaj ugovor iz marta 2017. godine produžen je rok kojim su akcionaru A2A data upravljačka prava u kompaniji do juna 2017. godine. S obzirom da po isteku navedenog roka nijesu prepoznati preduslovi za produžetak saradnje na istim principima, Vlada Crne Gore nije prihvatila inicijativu A2A da produži rok važenja upravljačkih prava u Elektroprivredi zbog čega je 1. jula 2017. godine strateški partner inicirao proceduru raskida partnerstva obavještenjem o aktiviranju takozvane Put opcije.

Naime, akcionarski ugovor, između ostalog, predvidio je prodajnu opciju, odnosno pravo A2A da proda, a obavezu države da kupi 54.785.075 akcija Elektroprivrede po cijeni od 250 miliona eura koja se ima izvršiti u sedam jednakih godišnjih rata. To je takozvana Put opcija.

Imajući u vidu činjenicu da je ugovoreni mehanizam podrazumijevao postepeni izlazak A2A iz vlasničke strukture Elektroprivrede proporcionalno isplaćenom dijelu akcija u periodu od aktiviranja opcije do aprila 2018. godine, vođeni su intenzivni pregovori sa nizom potencijalnih investitora i finansijskih institucija, kao i sa samom A2A kako bi se identifikovale raspoložive opcije za ubrzanje konačnog raskida strateškog partnerstva, odnosno stvaranje preduslova za uspostavljanje nove razvojne politike nacionalne elektroprivrede.

Polazne pretpostavke za novi ugovor bile su uvažavanje ograničenja postavljenih potrebama fiskalne konsolidacije ... Elektroprivreda predstavlja resurs od strateškog značaja sa izuzetnim prinostnim potencijalom, pozitivni rezultati aktivnosti na obezbjeđenju nedostajućih budžetskih sredstava u cilju zamjene postojećih dugova povoljnijim finansijskim aranžmanima, neophodnost poštovanja ugovornih obaveza sa investitorima u cilju slanja jasne slike o Crnoj Gori kao pouzdanoj investicionoj destinaciji i potrebe intenziviranja investicionog ciklusa u proizvodne objekte Elektroprivrede.

Ugovor koji je pred vama predviđa sljedeće: umjesto prve tranše u iznosu od 35,7 miliona eura za nešto više od 7.800.000 akcija, država uplaćuje 68,9 miliona eura za 17.252.885 akcija. To znači da bi tokom maja država sa 57,01% vlasništva u Elektroprivredi umjesto na 63% došla na nešto iznad 70% vlasništva u Elektroprivredi. Država ovim već u maju praktično vraća svoj vlasnički udio u Elektroprivredi na nivo prije djelimične privatizacije i dokapitalizacije iz 2009. godine već u prvom koraku.

Preostale akcije prema ugovoru predviđeno je da budu preuzete od strane same Elektroprivrede kroz mehanizam sticanja sopstvenih akcija u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i od strane države u naizmjeničnim tranšama. Osnovnom varijantom predviđeno je da drugo sticanje akcija od države bude obavljeno do 1. maja 2019. godine za iznos od 39,9 miliona eura za 8.826.438 akcija, a preostale akcije kroz dvije tranše u julu 2018. i 2019. stekla bi sama Elektroprivreda. Ugovor takođe predviđa i mogućnost povratka na osnovni scenario. Iznos od 250.000.000 eura diskontovan je na 230,6 miliona eura po diskontnoj stopi koja odgovara parametrima zaduženja države sa odgovarajućim rokom dospijeća.

U poređenju sa osnovnom varijantom iz Ugovora iz avgusta 2016. godine novim ugovorom postiže se trostruko brža realizacija raskidne klauzle strateškog partnerstva, izbjegavanje dugoročnog prisustva potencijalno nesaglasnog akcionara u kompaniji, stvaraju se preduslovi za definisanje jasnih razvojnih investicionih planova o nacionalnoj Elektroprivredi, otvara se mogućnost novog strateškog partnerstva sa investitorom koji bi nedvosmisleno i u cjelosti prihvatio razvoj i investicione planove utvrđene od strane Elektroprivrede, finansijska ušteda u iznosu od oko 20 miliona eura, poštovanje ugovornih obaveza i pored značajnog finansijskog izazova koji su predstavljale, kao i poštovanjem mjera fiskalne konsolidacije. U principu, Ugovor koji je pred nama danas je reprogram Put opcije. Umjesto da plaćamo u narednih sedam godina po 35,7 miliona eura i proporcionalno plaćanju te rate stičemo vlasništvo nad akcijama u Elektroprivredi, kroz mjere fiskalne konsolidacije i mjere zaduženja koje je realizovalo Ministarstvo finansija u prethodnom periodu kao i kroz rebalans budžeta stvorili smo uslove da, umjesto da plaćamo

sedam godina, platimo Put opciju u dvije godine, u četiri tranše, djelimično iz budžeta države, a djelimično od sopstvenih sredstava Elektroprivrede, opet u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Dakle, sam ugovor predviđa četiri tranše. Prvu tranšu plaća država do 1. maja, tj. od 1. maja. Diskontovanjem ovog iznosa od 250.000.000 na neto sadašnju vrijednost uštedeli smo skoro 20.000.000 eura realizujući ovu obavezu u dvije godine umjesto u sedam. Prosječna cijena akcija onda dođe 4,2 eura po akciji, dok je prema osnovnom scenariju Put opcije ona bila 4,6 eura. Već u maju stičemo više nego dvotrećinsko vlasništvo u Elektroprivredi, a samim tim omogućavamo da prilikom isplate dividende u narednom periodu u skladu sa učešćem države u vlasništvu Elektroprivrede dobijamo po osnovu vlasničkih prava veći prihod od dividende. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:16:33)

Ja vam se zahvaljujem, ministarko Sekulić.

Sad da sa vama dogovorim listu govornika. Znači, prvo imamo kao izvjestioca Odbora Nikolu Rakočevića, onda Predraga Sekulića, Andrija Popović, kolega Petar Ivanović, Bogdan Fatić i kolega Aleksandar Damjanović, po redoslijedu prijavljivanja.

Dajem riječ kolegi Rakočeviću. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (27.04.18 15:17:16)

(Pozdrav predsjedavajućem i ministarki na albanskom jeziku)

Ja sam ipak propustio da govorim kao izjavitelj jer sam shvatio da ima dosta diskutacija, pa ću svoju kontribuciju o ovom predlogu dati kroz kratku diskusiju. Ovo je jedan posao kojim će se, čini mi se, na dobar način zaokružiti jedan dobar posao koji je Vlada još 2009. napravila djelimičnom privatizacijom Elektroprivrede, na način što je A2A tada preuzeo određeni broj akcija s tim što je država ostala u ... vlasništvu od 55%. Država je, naravno, od te 2009. godine inkasirala 450 miliona eura i to je bila značajna finansijska injekcija za tadašnji budžet i čini mi se da na ovaj način ovom Put opcijom i povratkom tih akcija u vlasništvo države ćemo imati dodatne benefite za budžet u narednom periodu.

Naravno, od 2009. pa do danas ne samo što smo imali tih 450 miliona u budžetu već smo takođe imali pozitivne implikacije finansijske povodom funkcionisanja i rada Elektroprivrede od tada, od te privatizacije, do danas iz razloga što je menadžment ipak superiornije nego do te 2009. godine raspolagao, da kažem makar artikulisao interesima Elektroprivrede, pa smo tako imali gubitke električne energije u ... mreži 22% u 2009. godini, da bismo 2017. godine imali nekih 15%. Takođe naplata je bila na nivou 90% otprilike 2009. godine, sada je gotovo 100% itd. Može se zaključiti da Elektroprivreda radi uspješnije od kada je privatizovana.

Takođe je na računima Elektroprivrede 230 miliona eura u ovom trenutku. Ipak mi smo u ovom domu prošle godine usvojili amandmanom produžetak saradnje između Vlade i A2A. Međutim, ipak u tom roku koji je dat da se revitalizuje odnos i povjerenje i makar pogled na perspektivu i budućnost ovog preduzeća, nijesmo u tome uspjeli. Vlada nije bila u saglasju sa onim što je razvojna perspektiva, makar ono kako razvojnu perspektivu vidi A2A, i otuda i aktivacija Put opcije.

Ministarka je kazala sve, naravno, o tome. Ja ću samo ponoviti da je A2A zadržao pravo da proda, Vlada da otkupi dio akcija, odnosno 55 miliona akcija za 250 miliona eura. Ono što je važno naglasiti je da i oni koji su ekonomski laici, jasno im je da je ovo izuzetan posao. Ja sam na Odboru kazao da se kandiduje da bude možda najbolji ekonomski posao u dosadašnjem radu Vlade, nego smo uspjeli da diskontujemo cijenu, Vlada je uspjela da diskontuje cijenu sa 250 na 230 miliona eura, time što smo tu finansijsku tranšu sveli sa sedam rata na dvije, tako da ćemo u toku maja mjeseca ove godine plaćanjem prve rate imati već 70% vlasništva nad Elektroprivredom. I naravno, do 31. 07. 2019., to je makar plan, platićemo preostale obaveze u smislu preuzimanja kompletnog paketa akcija koji je Put opcijom predviđen.

Još jednom ću se zahvaliti ministarki na odličnom poslu i naravno predložiti svim kolegama da ovo usvojimo. Još jednom apostrofiram da je ovo izuzetan posao koji će proizvesti ekonomske implikacije, finansijske implikacije pozitivne za budžet. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:22:16)

Zahvaljujem se kolegi Rakočeviću.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je predsjednik Odbora za ekonomiju kolega Predrag Sekulić, a nek se pripremi kolega Popović.

Izvolite, kolega.

PREDRAG SEKULIĆ (27.04.18 15:22:31)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena ministarko Sekulić sa saradnikom, poštovane kolege,

Od svega ovoga što je rečeno i od strane ministarke Sekulić i od mog uvaženog kolege Rakočevića, teško da mogu nešto novoga dodati. Kad su brojke u pitanju veoma je jasno čini mi se i našoj javnosti zato što je to zaista dobro objašnjeno, da je ovo dobar posao za Crnu Goru. Samo ono osnovno, znači 2009. godine u vremenu ekonomske krize u naš finansijski sistem tada je ušlo negdje oko 450 miliona eura, znači najveći dio je išao državi za prodaju pet i nešto više od pet miliona akcija. Sa druge strane moramo se prisjetiti da je nekih 100 miliona ušlo malim akcionarima koji su prodali svoje akcije u tom trenutku.

Naravno, sada po ovim diskontnim cijenama otprilike dobijamo iste te akcije Elektroprivrede Crne Gore za upola manju vrijednost. Znači nemamo nikakve dileme. I pri tom samo da znamo, Elektroprivreda Crne Gore tada i Elektroprivreda Crne Gore danas to su potpuno dvije različite firme. Ako govorimo o onome što je bilans uspjeha sa jedne strane, znači govorimo o tome da već sada Elektroprivreda na računu ima nešto više od 200 miliona eura, a sa druge strane i ono što je pitanje gubitaka na mreži. Znači ako smanjite gubitke na mreži nekih 5 ili 6%, to zaista govori o tome da su Italijani ovdje kroz upravljanje Elektroprivredom napravili dobar posao. Naravno, ne treba zaboraviti ni činjenicu da više nemamo uobičajenih, rekao bih iskakanja kada je u pitanju snabdijevanje električnom energijom, čak i u vremenu turističke sezone na Crnogorskom primorju, ili takvih sličnih havarija, i rekao bih da sistem Elektroprivrede dobro funkcioniše. Ipak, sa druge strane ako želimo da nađemo nešto što je negativno u čitavoj ovoj priči možda su to bila prevelika očekivanja od ulaska A2A u Elektroprivredu. Prije svega govorim o onome što je pitanje investicija u veliki izvor energije. No, čini mi se da ni tu vrijeme nije posebno izgubljeno, već sada imamo raspisane tendere za ono što je pitanje izgradnje hidroelektrane, odnosno velikog sistema hidroelektrane na rijeci Komarnici. Podsjećam samo da bi instalisana snaga trebalo da bude negdje oko 168 megavata, sa godišnjom proizvodnjom 232 gigavat časa. Naravno, pitanje je za koje će se rješenje opredijeliti sama Elektroprivreda, čini mi se da će u tome imati uticaja i ono što je projekcija zaštite životne sredine. Mislim prije svega na zaštitu kanjona Nevidio. Čini mi se da ona varijanta o kojoj je bilo priče i u ovom parlamentu, na nivou 810, na koti 810, čini mi se, iako je možda ekonomski manje isplativa, sa druge strane, kažem još jedanput, mislim da je dobro da zaštitimo kanjon Nevidio.

Naravno, ono što jeste problem, čini mi se generalno, ne samo kad je u pitanju izgradnja velikih energetske potencijala u Crnoj Gori nego uopšte generalno u našem mentalitetu, jeste sporo donošenje odluka. Takvo sporo donošenje odluka imali smo i kad su drugi veliki projekti u pitanju, ali čini mi se da nam to mnogo ne pomaže. To što su kolege iz opozicije nedavno, kada smo raspravljali o nekim njihovim rezolucijama, priznali da možda je bila greška što smo donijeli Rezoluciju o zaštiti rijeke Tare, pa sad evo Bosna i Hercegovina ima priliku da gradi hidrocentralu i koristi taj veliki hidroenergetski potencijal bez Crne Gore, to nam mnogo ne znači u ovom trenutku. Znači tada kada smo govorili o Rezoluciji zaštite rijeke Tare upozoravali smo da Taru treba zaštititi sa jedne strane, ali sa druge strane takođe treba iskoristiti ono što je hidroenergetski potencijal. Uostalom, prisjetimo se, sve zemlje Evropske unije su taj svoj hidroenergetski potencijal kao nešto

što je dio obnovljivih izvora energije veoma dobro iskoristili i ne mislim da su rijeke u Francuskoj, u Italiji ili u Njemačkoj manje lijepe od naših rijeka, ali su oni taj svoj hidroenergetski potencijal iskoristili.

Kažem još jedanput, uz ono što je dobro upravljanje prirodnim resursima, ali isto tako s druge strane i korišćenje onog što nam je priroda dala, kao energetske razvojnu mogućnost, nakon svega možemo da zaključimo da nam ta naknadna pamet poslije 10 godina ne znači ništa. Znači da smo tada donijeli neke odluke koje se tiču iskorišćavanja potencijala rijeke Tare, vjerujem da bismo sada bili mnogo bogataiji.

Sa druge strane ne treba zaboraviti da izgradnja velikih energetske sistema na dva načina utiče na privredu zemlje. Prvi je onaj što je podizanje bruto društvenog proizvoda kao i svaka velika investicija, sa druge strane imamo i nove energetske bilanse koji idu u korist toga što je razvoj jedne države. Vjerujem da će Elektroprivreda Crne Gore, a prije svga mislim tu i na Vladu Crne Gore i Ministarstvo ekonomije, učiniti sve da svi ovi projekti o kojima govorimo, uključujući i hidroelektrane na rijeci Komarnici, isto tako i razmišljanje o hidroelektranama na rijeci Morači, vjerujem da će napraviti napor da sve te projekte negdje ubrzamo. Dobro je što već sada koristimo i to da sa novcem iz elektroprivrede revitalizujemo hidroelektrane Pivu i Perućicu iz prostog razloga što će s jedne strane donositi više energije, a sa druge strane produžićemo njihov životni vijek trajanja.

Samo da ne zaboravim još jednu stvar, znači da nije bilo dobrih makroekonomskih pokazatelja za prošlu godinu i onoga što je dobar ekonomski pokazatelj za ovu godinu, teško da bismo se mogli odlučiti da kroz ubrzanje Put opcije uštedimo onih dvadesetak miliona eura koji su se negdje pojavili kao mogućnost da ubrzamo Put opciju. Ne treba zaboraviti da vraćanjem akcija u posjed države sa druge strane imamo mogućnost da dobijemo nekog novog strateškog partnera, ali vjerujem da će i o tome javnost biti obaviještena na vrijeme. Hvala vam i izvinjavam se zbog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:28:18)

Zahvaljujem se kolegi Sekuliću.

Kao što sam najavio, kolega Andrija Popović, a nek se pripremi kolega Petar Ivanović.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.04.18 15:28:29)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovana ministricice i predstavnice Vlade,

Što se tiče Prijedloga zakona o prihvatanju Ugovora o izvršenju sad već čuvene Put opcije, ja bih na samom početku rekao - veoma je teško reći da li je djelimična privatizacija Elektroprivrede izvršena 2009. godine bila dobra ili ne, ali u svakom slučaju u tom trenutku je bila potrebna Crnoj Gori. Tada smo prodali 41,7% akcija Elektroprivrede, dobili oko 450 miliona eura, kako Vlada, fondovi, građani. Ovo je veliki događaj za Crnu Goru. Dakle, ubrzanje izlaska A2A iz vlasničke strukture Elektroprivrede Crne Gore je veliki događaj za crnogorsku ekonomiju, nesumnjivo.

Ono što ne bih htio nikako da zaboravim to je da treba odati priznanje i italijanskoj kompaniji A2A na društvenoj odgovornosti, koja je imala sluha dok je vodila menadžment Elektroprivrede da pomogne i crnogorski sport, kulturu, prosvjetu, zdravstvo.

Ovdje imam jedno pitanje za uvaženu ministricu Sekulić. Dakle, to je pitanje koje je i za Elektroprivredu i za Regulatornu agenciju za energetiku. Mi znamo da neto profit Elektroprivrede u prva četiri mjeseca će biti neđe oko 40 miliona eura. Da li se pojavljuje šansa i mogućnost za sniženje cijene električne energije, da benefit od svega ovoga osjete neposredno i građani? Dakle, predlogom ugovora predviđeno je da umjesto prve tranše u iznosu od nekih 36 miliona, država uplati 69 miliona eura i već tokom maja ove godine poveća vlasnički udio u Elektroprivredi Crne Gore sa 57% na preko 70%, umjesto na inicijalno predviđenih 63%. Na ovaj način osim što se

stiže dvotrećinsko vlasništvo i odgovarajuća akcionarska prava, država već u prvom koraku praktično vraća svoj vlasnički udio u Elektroprivredi na nivo prije djelimične privatizacije i dokapitalizacije iz 2009.godine, kao što sam rekao tada smo dobili nekih 450 miliona eura. Preostale akcije biće prema ugovoru preuzete od strane Elektroprivrede kroz mehanizam sticanja sopstvenih akcija u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i od strane države u naizmjeničnim tranšama.

Ovaj ugovor takođe predviđa mogućnost povratka na osnovni scenario isplate u slučaju da bilo koju od planiranih tranši sticanja sopstvenih akcija nije moguće realizovati.

Vjerujem da nećemo doći u situaciju da se vratimo na taj osnovni scenario, da će poslije današnjeg izglasavanja ovog zakona steći se svi uslovi da se ubrza izlazak A2A iz vlasničke strukture Elektroprivrede.

Na samom kraju, kažem da će Liberalna partija sa zadovoljstvom podržati Prijedlog zakona.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:33:31)

Hvala, kolega Popoviću.

Sljedeći govornik je kolega Aleksandar Damjanović. Izvinjavam se, lapsus. Bio je kolega Ivanović, a pošto kolega Ivanović nije tu, sljedeći je Bogdan Fatić, a vi, kolega Damjanoviću, imate još vremena za pripremu.

Izvolite, kolega Fatiću.

BOGDAN FATIĆ (27.04.18 15:33:56)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvažena ministarko sa saradnikom,

Akcionarski ugovor između Crne Gore i A2A je predvidio prodajnu opciju, odnosno pravo A2A da proda, a obavezu države da kupi nešto malo ispod 55 miliona akcija po cijeni od 4,565 eura po akciji, što ukupno iznosi 250 miliona eura, uz mogućnost otplate u sedam godišnjih rata, počev od 1.maja 2018.godine.

U cilju brže realizacije Put opcije, Vlada Crne Gore je na sjednici od 16.aprila 2018.godine usvojila Nacrt ugovora o izvršenju Put opcije koja predviđa isplatu do kraja 2019.godine u iznosu od 230,6 miliona eura, umjesto, kako je to predviđeno bilo prvim ugovorom, 250 miliona eura, što čini direktnu uštedu od 19,4 miliona eura.

A2A je vlasnik 41,75% akcija u Elektroprivredi Crne Gore, država je većinski vlasnik sa učešćem od 57,02% akcija, učešće fizičkih lica je 1,12% i druga pravna lica ima učešće od 0,03% akcija u Elektroprivredi.

Podsjetiću da je A2A kupila akcije Elektroprivrede Crne Gore, kao što su kazale moje kolege, 2009.godine po cijeni od 8,4 eura po akciji, što je tada bila 10% veća cijena od nominalne vrijednosti koliko su akcije tada iznosile. Tada je A2A za ukupno 43,7% akcija Elektroprivredi Crne Gore uplatila 434 miliona eura. Mogu reći da se radilo o strateškom partneru koji je među prvima prepoznao Crnu Goru kao pogodnu zemlju za svoje investicije.

Usvajanjem odluke o prihvatanju Ugovora o izvršenju Put opcije, odnosno izlaskom A2A iz Elektroprivrede Crne Gore, cijena po akciji bi bila 4,209 eura, što za ukupno 54.785.000,75 akcija iznosi 230,6 miliona eura, a ukupan broj akcija, čisto da napomenemo, kojih ima u Elektroprivredi iznosi 131.000.000.

Osnovni parametri u radu Elektroprivrede Crne Gore koji najbolje odslikavaju poslovanje privrednog društva, a koji ukazuju da se radi o kompaniji koja je od strateškog značaja za Crnu Goru, jesu da u poslednjih pet godina Elektroprivreda Crne Gore posluje sa profitom. Ostvareni neto rezultat u 2016.godini iznosio je oko 18,2 miliona eura, za prvi kvartal 2018.godine je neto dobit tačno 31,4 miliona eura.

Naplata je već pet godina iznad 100%, prema zvaničnim podacima u poslednjoj godini

poslovanja je bila 103,39%, što je ujedno i najbolji rezultat naplate ikada zabilježen kod distributivnih kupaca, što direktno u naplati iznosi 232.000.000 eura. Kapitalno ulaganje na godišnjem nivou iznosi oko 27.000.000, gubici u distributivnoj mreži u 2009.godini su iznosili 21%, a u zadnjoj godini su bili 15%, a prema planu je predviđeno da 2021.godine gubici dođu na 9,9% u distributivnoj mreži. Prosječno mjesečno primanje je 870 eura, a ukupno izdvajanja za zaposlene na godišnjem nivou iznose oko 32.000.000 eura. Ukupno je zaposleno nešto iznad 1.000 radnika, a godišnje se izdvaja preko 2.000.000 eura za rješavanje stambenih pitanja radnika koji su zaposleni u Elektroprivredi Crne Gore.

Elektroprivreda Crne Gore, kao što je poznato, na svojim računima ima preko 240.000.000 eura, što ovu kompaniju čini finansijski sposobnom da određene investicije sama finansira, a koje su od velikog značaja i za državu Crnu Goru.

Podsjetiću da je Elektroprivreda Crne Gore na Skupštini akcionara 28.03.2018.godine donijela odluku o pokretanju postupka dobrovoljne javne ponude za preuzimanje Akcionarskog društva Rudnik uglja AD Pljevlja. Ovom odlukom pokrenuće se postupak dobrovoljne javne ponude za preuzimanje preko 5.000.000 akcija, što čini 100% ukupnog broja akcija. Cijena akcija po kojoj će se sprovesti postupak iznosi 6,4 eura po akciji. Na ovaj način se stvaraju organizacioni, tehnički i finansijski preduslovi za aktiviranje preostalih nalazišta Rudnika uglja u pljevaljskom basenu, a u cilju obezbjeđivanje kontinuiranog i dugoročnog snadbijevanja ugljem Termoelektrane Pljevlja.

Polazne osnove za dalji napredak ove kompanije su brojne. Ja ću nabrojati samo jednu, a to je da korišćenjem kabla sa trgovinom električnom energijom prema Italiji, sa maržom od 0,75 ... satu i sa količinom od 0,5 teravat sati ... energije se stvaraju uslovi da se ova kompanija i dalje razvija.

Na kraju, strateški cilj u energetici je obezbjeđivanje elektroenergetske nezavisnosti svake države i snadbijevanje potrošača kvalitetnom električnom energijom. Sve ovo ukazuje da se radi o kompaniji koja je od strateškog značaja za Crnu Goru i ovu odluku čini potpuno opravdanom.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:39:25)

Hvala, kolega Fatiću.

Kao što sam ranije najavio, kolega Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 15:39:34)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Sekulić sa saradnikom,

Danas kada se zaokružuje jedan dugotrajan proces otkupa akcija, odnosno podržavljenje Elektroprivrede u paketu sa podržavljenjem Rudnika uglja u Pljevljima, imamo prilike da vidimo finale tog procesa i odmah na startu da kažemo ono što sam već više puta javno iznosio. Niko nije imao dilemu u pogledu potrebe da Crna Gora ima dominantno vlasništvo i u Elektroprivredi Crne Gore i u Rudniku uglja, ali smo se žeskoto sporili i sporićemo se i sporimo se oko načina, modela, kako je to izvedeno, pogotovo cijene koju je Crna Gora, odnosno građani Crne Gore morali da plate da bi se ovaj posao priveo kraju.

Na početku nekoliko tehničkih i više nego suštinskih, ne samo formalnih zamjerki.

Gospođo Sekulić, ovakav predlog odluke nikada do sada nije došao u Parlament, pogotovo kada se radi o raspolaganju državnim imovinom i sa 250.000.000 evra shodno Zakonu o državnoj imovini, a imaćete prilike i možete da uporedite i osnovni ugovor i aneks koji je već bio u Parlamentu povodom ovog pitanja i povodom drugih strateških projekata. Nijesmo do sada imali da Vlada predlaže ne svoju odluku, čak i bez datuma sjednice, koji je danas na sjednici Zakonodavnog odbora uvršćen, nego predlaže formu objave, kako se ona objavljuje kada Parlament Crne Gore to donese. Dakle, nevalidna forma, način na koji ste podnijeli predlog odluke, odnosno kako vi kažete ugovor na potvrđivanju, je li tako. U ovom ugovoru koji ste

podnijeli nijeste imali ni datum kada je bila sjednice Vlade, do jutros, saznali smo da je to 16. april, nemamo ni ko je potpisao ovaj ugovor. Ovdje stoje prazna polja, a ugovor valjda treba da bude potpisan. Žurba i trka da se ovo završi do 1.maja, iako ste dali 15 dana odredbu shodno članu ugovora da Vlada može da zakasni sa uplatom prve rate, pa je ponovo danas brzopotezno na sjednici Odbora definisano stupanje na snagu danom od objave, a ne osam dana nakon objave i niz drugih stvari koje su u najmanju ruku čudne za ovako krupan projekat i krupnu odluku koju Vlada shodno zakonu dijeli sa poslanicima koji će za ovo da glasaju.

S druge strane, u tehničkom nekom smislu i u smislu rasprave ovdje bilo je očekivanje da možda ovdje bude i ministar finansija, pa da nam on sa svoje strane kaže neke moguće posljedice budžetskih izdvajanja za sredstva za otkup akcija. Ovdje se čuje priča da je ovo uspješan posao stoljeća time što se 20 miliona evra štedi time što se diskontuje cijena i sada se plaća ona posljednja rata itd. Pa dobro, možemo o tome da polemishemo, onda bismo mogli da polemishemo da i ove kredite koje Crna Gora duguje prevremeno otplati sa nekim diskontom pa da i to bude uspješni posao stoljeća. Ne ide to baš to tako. Možemo da polemishemo sa tezom koju sam našao u nekim od ovih izvještaja Odbora, kako to u stvari i nije pritisak za budžet jer ćemo samo pola da platimo od onih famoznih 70 miliona evra izdvajanja za otkup akcija, jer tih 30 miliona se našlo u budžetu slučajno, palo je sa neba, a to su u stvari prihodi od poreza na dobit, koji su takođe prihodi koji se mogu upotrijebiti za 30 miliona drugih, opcija itd. Dakle, da govorimo jezikom brojki i jezikom činjenica. Projekat koji se zaokružuje, a počeo je načinom na koji su otkupljene akcije u Rudniku uglja, počeo je načinom na koji su isknjiženi gubici iz bilansa Elektroprivrede smjenom rukovodstva 2016-2017.godine i kako je kozmetikom računovodstvenom iskazana neto dobiti iz koje će se dijeliti dividenda, a završava se ovom odlukom koju treba da ... ovaj parlament. Svako ima pravo da glasa kako hoće, ja samo želim da ukažem da je ovo posao koji se mogao obaviti mnogo jeftinije, uključujući posao oko Rudnika uglja, a ne plaćanjem svojevrsnog reketa, time što bi se ovo dovelo do kraja, a prethodno platili 13 miliona evra za akcije A2A u Rudniku uglja i da ne bi ovih 20 miliona izgledalo kao da nam neko poklanja to i još najmanje shodno ovom ugovoru koji ste vi ovdje podnijeli, mislim da je 412, i još najmanje 14,6 miliona evra koje će A2A da dobije do kraja juna po osnovu dividende na akcije Elektroprivrede. Naravno, trka da se prvo uveća vlasništvo, da bi se država bolje naplatila, a onda da se A2A naplati sa najmanje 14,6 miliona evra, najmanje. Iako mi to ne znamo, hoće li ova cifra biti na kraju 14 ili 15 ili 25 miliona evra, piše najmanje. To je prva stvar.

Druga stvar, nemamo datum ... ugovoru, a to je vezan za onu takozvanu drugu opciju ukoliko Elektroprivreda ne izmiri svoje obaveze, jer imamo defakto tri modela otplate za svaki slučaj ukoliko država, odnosno Elektroprivreda ne ispune svoje obaveze. Dakle, najmanje 14 miliona tu i najmanje 13 miliona za akcije Rudnika uglja je najmanje 27 miliona evra uz ovaj famozni diskont koji smo uštedjeli i uz još neke stvari koje su pratile sve ovo uključujući i isknjižavanje gubitaka Elektroprivrede iz bilansa koje će se kao kamen o vratu toj istoj Elektroprivredi natovariti u narednom periodu kada Elektroprivreda bude morala da finansira raznorazne projekte itd. Nije baš mala cijena za realizaciju ovog posla, izlaska Italijana iz A2A.

Dakle, da budemo potpuno precizni i da građani Crne Gore znaju koliko sve ovo košta i da je ovo moglo da se uradi mnogo, mnogo jeftinije uključujući i besplatno ... Rudnika uglja sa Elektroprivredom i normalni način izlaska A2A iz Elektroprivrede. O motivima zašto ovako brzo, možemo da razgovaramo. Ukoliko je jedini motiv bio da se dominantnim vlasništvom države tokom ove godine omoguće neke odluke koje znače uvođenje nekih ozbiljnih strateških partnera u Elektroprivredu, o tome možemo da razgovaramo. To jeste negdje mogući motiv, to je da kažem dobar motiv za ovaj način posla, ne i model i ne ovako skupu cijenu, ali za način obavljanja posla. Ukoliko su motivi druge prirode, a i o njima ćemo imati prilike da razgovaramo u narednim danima, onda neka se i to kaže ovdje. Čemu žurba i čemu težnja da se ovaj posao ovako dovede, a da se plati veoma, veoma visoka cijena kroz ovo što sam ovdje nabrojao i ovo što je u ugovoru ostalo nedefinisano, odnosno upitno, a to ćemo znati kad bude Skupština akcionara Elektroprivrede tek u junu mjesecu i kada već bude ova prva rata od 70 miliona evra plaćena, dakle da se ovaj posao dovede do kraja.

Da zaključim. Poštovani građani, gospođo ministrice, neću dati ocjenu da je ovo posao stoljeća, neću se obazirati i nećemo sad analizirati od 2009.godine šta smo sve mogli, koliko smo mogli sa sredstvima koje smo dobili od Elektroprivrede i kakav je bio menadžment, je li on

doprinio boljem radu Elektroprivrede nego što je to bilo prije devet godina. Ali, hoću da zaključim sa time da je ovaj posao završen na maksimalno skup način za Crnu Goru i da je bilo volje i pameti ovo je moglo da se završi mnogo jeftinije i da od ovoga koristi imaju građani Crne Gore i sama Elektroprivreda.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:47:12)

Hvala vam, kolega Damjanoviću.

Na vaše izlaganje komentar ispred Kluba Demokratske partije socijalista ima kolega Petar Ivanović. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (27.04.18 15:47:22)

Hvala vam, poštovani predsjedavajući.

Ja razumijem potrebu da ostavimo određeni utisak u javnosti da neki poslovi ne valjaju i naravno da poslanici iz redova opozicije koriste svaku priliku da apostrofiraju da mnogo toga ne valja.

Međutim, ipak dopustite da reagujem zbog toga što je oblast moje specijalizacije upravo ovo o čemu pričamo danas. Kada govorimo o opcionim ugovorima onda se ti poslovi ne sklapaju ni danas niti se sklapaju prije nekoliko nedelja ili nekoliko mjeseci. Mogućnost za aktiviranje Put i Kol opcije definisana je bazičnim ugovorom koji je potpisan prije više godina. Dakle, ovo nije ništa novo, nikakav novitet, nikakav novi posao, ovo je jedna mogućnost koja je predviđena osnovnim ugovorom. I mi ovdje imamo jednu dilemu, a to je da li da iskoristimo tu mogućnost jer opcija po svojoj definiciji vam daje pravo, ali vam ne nameće nikakvu obavezu. Niko ne mora da tjera Vladu Crne Gore da aktivira neku opciju, ni bilo koju drugu vladu, ni bilo kojeg drugog vlasnika neke opcije, ali imati pravo da uradite nešto što će da vam uštedi novac, a ne iskoristiti to pravo, čini mi se da baš i nema neki svoj ekonomski smisao. Mi možemo govoriti o politici, poziciji i opoziciji, o različitom razumijevanju, ali u ekonomiji su stvari vrlo jasne, to su brojke i igra brojki je ovdje potpuno transparentna, potpuno jasna. Tako da ne mogu da prihvatim taj dio vaše elaboracije. S druge strane, mislim da na neki način ste i sami u svojoj diskusiji rekli da bi mogao način na koji se radi čitav ovaj posao da bude jedan dobar, solidan uvod za uvođenje jednog novog strateškog investitora. Znajući vas lično, smatram da nemate ništa protiv uvođenja novog investitora i prilično sam siguran da svi koji živimo u Crnoj Gori želimo da imamo jednog dobrog, jakog, kvalitetnog investitora koji će ne samo finansijski nego i tehnološki da ojača Elektroprivredu Crne Gore i da uradi ono što kao društvo pokušavamo da razvijemo, a to je da Crna Gora bude jedno dobro, jako i sigurno, pouzdano energetska čvorište i da se energija ne samo uvozi nego i izvozi iz Crne Gore.

Prema tome, ovdje postoje dva potpuno odvojena pitanja. Jedno je u oblasti finansija i mislim da tu zaista ne možemo osporiti da su činjenice takve da pokazuju opravdanost ovakvog poteza na strani Vlade, a s druge strane je tehničko-tehnološki pristup u vezivanju jednog sistema. Ali znate kako, istorija ovog problema je jako duga. Sjećam se nekih projekata koji su bili vezani za period prije 20 - 30 godina, koliko košta otkrivka kod Rudnika uglja, koliki je odnos između cijene uglja i cijene električne energije itd. i onda teško da možemo sada kritikovati ovu ili prethodnu vladu zbog toga što je jedan krupan tehničko-tehnološki problem u jednom momentu htjela da uveže sa rješavanjem finansijskog problema i da stvori uslove za pomak u ovom sektoru.

Eto, nadam se da nijesam učinio ništa u svojoj diskusiji što bi sad vas iniciralo da uzmete riječ i da replicirate, jer znate da ja ne mogu da vam uzvratim, računam na vašu korektnost, ali ipak mi se čini da smo građanima Crne Gore objasnili malo bolje kako stoje stvari.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:50:51)

Vi se, kolega Ivanoviću možete nadati, ali evo, vidjećemo odluku kolege Damjanovića.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.04.18 15:51:01)

Neće biti debata koja će sada mnogo da iritira i samu temu i kolege, ali da je zaokružimo do kraja.

Ni opozicija ni pozicija ovdje nemaju veze sa činjenicom da ćemo platiti najmanje 14,6 miliona evra shodno ugovoru za odlazak A2A iz neraspoređene dobiti koja je došla računovodstvenom gimnastikom. Po meni, nezakonitim snižavanjem akumuliran je gubitak u EPCG kako bi se iskazala dobit i kako bi se iz te dobiti, nakon što Vlada poveća svoje vlasništvo sada u maju i u julu, istovremeno isplatila A2A sa 14,6 miliona evra najmanje plus 13 miliona evra zahtjev Rudnik uglja - 27,6 miliona najmanje, pa navise je cijena ovoga famoznoga diskonta od 20 miliona evra. Tih 30 miliona evra što ćemo dati za privremeni otkup tokom ove godine možda bi se moglo upotrijebiti za niz drugih hiljada stvari u budžetu i za budžetske potrebe.

Meni su bitniji motivi koji ovdje nikada nijesu do kraja objašnjeni. Zašto se radi ovo ovako ubrzano? Je li stvarno motiv da se omogući dvotrećinsko vlasništvo, o čemu sam govorio, pet godina u Elektroprivredi, jer smo imali blokadu od strane upravljanja i A2A i tako dalje, da bi se uveo strateški partner. Ko je taj strateški partner, je li to neka ozbiljna priča, je li to priča koja je bolja ili gora od A2A koji bio strateški partner punih devet godina? Danas o njemu nećemo, biće možda i te prilike da se govori o upravljanju A2A unutar Elektroprivrede, ili su motivi neki drugi.

Jedno je cilj i svrha i želja moja i nadam se i većeg dijela poslanika i javnosti da država ima dominantno vlasništvo u Elektroprivredi, da je Rudnik uglja konačno podržavljen ili se ide ka tome, ali način na koji je to rađeno, cijena koja je plaćena, svojevrsni reket koji je plaćan, to je nešto sa čim se nećemo složiti, a imaćemo prilike u vremenu koje dolazi da o tome razgovaramo. Naravno, opet ukazujem na nevalidnost načina kako je ova odluka podnešena Parlamentu, da mi danas na sjednicama odbora utvrđujemo i objavu i datum kada je bila sjednica Vlade i da nam se dostavlja nešto što nije formalno-pravno upodobljeno onome što Parlament treba da odluči. Evo toliko. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:53:18)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Ovim smo završili listu prijavljenih poslanika i pitam predstavnicu Vlade da li želi završnu riječ. Želi.

Ministarka Sekulić. Izvolite.

DRAGICA SEKULIĆ (27.04.18 15:53:35)

Zaista želim da se zahvalim svim poslanicima na njihovim diskusijama i svemu onome što su rekli vezano za ovaj materijal, bilo to pozitivno ili na neki način kritički, jer vjerujem da diskusija na ovom nivou može da doprinese najboljem mogućem rješenju.

Ono što je moja obaveza, a možda i nijesam rekla dovoljno u uvodnom izlaganju, jeste da prema prvobitnom ugovoru koji je na snazi, prema prvobitnom scenariju za plaćanje Put opcije, plaćanje prve rate prema prvobitnoj Put opciji podrazumijeva plaćanje 1. maja, tako da je naša namjera bila da ukoliko želimo da iskoristimo mogućnost, to jeste da uđemo u reprogram Put opcije, a da ne dođemo u situaciju da moramo plaćati prvu ratu po staroj Put opciji, a da uđemo u reprogram jednog takvog duga i plaćanje rate koja je obezvrijeđena putem rebalansa budžeta, naša namjera je bila da ne dođemo u jedno takvo vremensko nepoklapanje.

Ono što takođe nijesam uspjela reći možda u uvodnom izlaganju, a opet sam dužna da saopštim u ovom domu je naša namjera da kroz dobro poslovanje Elektroprivrede, putem dobrog, profitabilnog poslovanja Elektroprivrede koristeći svoja vlasnička prava iskoristimo ono što nam pripada a to je dividenda i vjerujem da smo prvi put stvorili uslove u Elektroprivredi za

isplaćivanje, to jeste za naknadu svojih vlasničkih prava.

Naknada vlasničkih prava u ovoj državi omogućava i naknada vlasničkih prava svih ostalih akcionara. Mi u Elektroprivredi nijesmo sami akcionari sa A2A, nego smo akcionari i sa manjinskim akcionarima, građanima, bankama i fondovima ove države, tako da sve ono što pripada bilo kojem akcionaru pripada i državi Crnoj Gori i ukoliko govorimo o cifri koja se nalazi u ugovoru ja moram da podsjetim da je ta cifra koja je bila u prethodnom ugovoru, te stoga mi nijesmo mogli mijenjati u tom smislu elemente ugovora i ulaziti u vlasnička prava bilo kojeg od akcionara u Elektroprivredi.

Moja je obaveza takođe da podsjetim da koristeći ova vlasnička prava mi u ovoj godini očekujemo od dividende u državni budžet, plus od poreza na profit, nešto oko 37.000.000 eura i sigurna sam da ćemo sa tim novcem raspolagati na način da će on doći do onih kojima je najpotrebniji, a koja se finansiraju redovno iz budžeta.

Ja se opet izvinjavam ukoliko je došlo do bilo kakvog tehničkog nedostatka u materijalu koji smo dostavili. Nije nam bila namjera da na bilo koji način poremetimo ili prekršimo bilo kakvo pravilo Skupštine Crne Gore i nadam se da nam se neće više desiti da u jednom ovakvom dokumentu napravimo takvu grešku.

Takođe, želim da napomenem da ugovor, naravno da nije potpisan nakon donošenja u Skupštini. Ja ću imati pravo tek nakon objavljivanja u Službenom listu Odluke o prihvatanju ugovora, da potpišem ovaj ugovor, opet na osnovu zaključka Vlade. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (27.04.18 15:57:16)

Zahvaljujem ministarki Sekulić i mogu konstatovati da smo završili pretres i da ćemo se o ovoj tački izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda a to je **Mišljenje sa Predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti odredba člana 17 stav 6 i člana 22 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Službeni list Crne Gore broj 16/16, 83/16, 21/17 i 42/17.**

Podsjetio bih vas da je Zakonodavni odbor razmotrio rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti odredba člana 17 stav 6 i člana 22 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i saglasno članu 205 Poslovnika Skupštine, podnio Skupštini mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu.

Izvestiteljka Zakonodavnog odbora je Marta Šćepanović, predsjednica odbora.

Otvaram pretres.

Da li predsjednica odbora želi riječ? Želi.

Dajem riječ kolegini Marti Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (27.04.18 15:58:32)

Hvala, potpredsjedniče, vrlo kratko ću.

Ustavni sud je donio rješenje o pokretanju postupka u predmetu broj 17/16, 22/16 i 24/16 od 25.12.2017.godine i ovo rješenje dostavio Skupštini radi davanja odgovora na navode sadržane u rješenju.

Ono što želim samo da naglasim je da shodno članu 59 Zakona o Ustavnom sudu je propisano da u postupku za ocjenu saglasnosti Zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima. Ustavni sud nije ograničen predlogom odnosno inicijativom i kroz ovo mišljenje želimo samo da istaknemo da nije sagledao u cjelini član 17 i član 22 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, već se isključivo ograničio na stav 6 člana 17 i stav 2 člana 22. Smatramo da su u jednom dijelu osnovani navodi koji su dati u ovom navedenom rješenju i radi pružanja mogućnosti da se otklone uočene neustavnosti i nezakonitosti, predlažemo da Ustavni sud shodno članu 62 Zakona o Ustavnom sudu šest mjeseci zastane sa postupkom u ovim predmetima koji se vode pred Ustavnim sudom kako bi nam se dala mogućnost da donosilac akta, dakle Skupština, otkloni uočene neustavnosti i nezakonitosti u ovim članovima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 16:00:13)

Zahvaljujem predsjednici Zakonodavnog odbora.

Ne vidim da ima zainteresovanih za diskusiju povodom ove tačke dnevnog reda.

Na ovaj način smo završili ovaj dio sjednice. O ovoj tački dnevnog reda izjasnićemo se za otprilike desetak minuta i pozivam sve poslanike da uđu u salu kako bismo mogli da pristupimo glasanju.

Prije toga imamo tačku dnevnog reda, a to je **Izbor imenovanje**.

U okviru ove tačke imamo nekoliko predloga i to - Predlog za odluku o imenovanju predsjednika Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade, Predlog odluke o imenovanju jednog člana Državne izborne komisije iz redova predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i Univerziteta i Predlog za izbor četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Predlažem da pređemo na Predlog odluke o imenovanju predsjednika Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade.

Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o imenovanju predsjednika Žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Za predsjednika Žirija predložio je Rajka Todorovića-Todora.

Izvjestilac Administrativnog odbora je Luid Škrelja, predsjednik Odbora.

Otvaram pretres i dajem riječ predsjedniku Odbora. Izvolite, gospodine Škrelja.

LUID LJUBO ŠKRELJA (27.04.18 16:01:43)

Hvala, predsjedavajući.

Uvažene poslanice i poslanici,

Izveštaj sa odlukom i sa biografijom uvaženog profesora imali ste ... u izvještaju, tako da nema potrebe da o tome gubimo vrijeme, da vam ja to pročitam, nego osjećam potrebu da vrlo kratko se osvrnem na odluku Administrativnog odbora po tom pitanju. U skladu sa zakonskom obavezom Administrativni odbor je dana 29.marta 2018.godine pokrenuo postupak imenovanja predsjednika žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade upućivanjem poziva klubovima poslanika Skupštine Crne Gore za dostavljanje predloga kandidata. Odboru je dostavljen jedan predlog i to da se za predsjednika žirija imenuje Rajko Todorović zvan Todor, slikar, istaknuti kulturni stvaralac države Crne Gore. Na 39. sjednici Odbora održanoj 25.aprila 2018.godine Odbor je jednoglasno utvrdio Predlog odluke o imenovanju predsjednika žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade i odlučio da Skupštini predloži Rajka Todorovića - Todora za predsjednika žirija.

Takođe, koristim priliku da javnost upoznam da gospodinu Iliji Vujoševiću, takođe članu žirija, ističe mandat 19.juna 2018.godine i da će odbor blagovremeno pokrenuti postupak imenovanja novog člana. U tom kontekstu pozivam poslanice i poslanike da podrže predlog Administrativnog odbora. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 16:03:19)

Zahvaljujem se predsjedniku Odbora gospodinu Škrelji.

Da li neko od poslanika želi da uzme riječ? Nisam dobio nikog prijavljenog. Na ovaj način smo završili ovu tačku dnevnog reda i izjasnićemo se u okviru glasanja koje ćemo imati ubrzo.

Sledeća odluka je Predlog odluke o imenovanju jednog člana Državne izborne komisije iz redova predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta. Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o imenovanju jednog člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog sektora, nevladinog sektora i univerziteta. Za člana Državne izborne komisije imenuje se Zoran Vujičić.

Izvjestilac Administrativnog odbora i u ovom slučaju je gospodin Luid Škrelja, predsjednik Odbora. Izvolite, dajem vam riječ.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (27.04.18 16:04:22)

Kao što možemo da čujemo i od strane mojih kolega, radi se o još jednom izboru i imenovanju, ne radi se ni o razrešenju niti o nečemu drugom, što je u zadnje vrijeme bilo prepoznat Administrativni odbor od nekih krugova van Skupštine. Znači, nastavljamo ono što je naš zadatak i da ne ponavljam ono što sam rekao, sve što je neophodno da bi se pravilno odredili poslanici i poslanice po ovom pitanju nalazi se u izvještaju i u Predlogu odluke za izbor člana DIK-a iz nevladinog sektora, ali isto tako ocjenjujem potrebnim da se osvrnem vrlo kratko na neka dešavanja koja su prethodila donošenju i konačnog, pretpostavljam, izbora i kompletiranja Državne izborne komisije.

Nakon što je Skupština Crne Gore dana 27. decembra 2016.godine konstatovala ostavku magistra Vlada Dedovića na funkciju člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta, Administrativni odbor je već nakon dva dana tj. 29.decembra pokrenuo postupak objavljivanja javnog konkursa. U cilju kompletiranja sastava Državne izborne komisije, a cijeneći posebno značajnim učešće predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta u radu Državne izborne komisije, Odbor je u prethodnom periodu šest puta raspisivao konkurs nastojeći da stvori uslove da od više kandidata izabere najkredibilnijeg koji bi dao najveći doprinos u afirmaciji zakonitosti izbornih postupaka i transparentnosti rada Državne izborne komisije. Međutim, naišli smo na nezainteresovanost predstavnika civilnog sektora za učešće u radu Državne izborne komisije, iako se u javnosti upravo od njih čuju brojne kritike na račun rada tog državnog organa. Do konkretnih predloga o načinu rješavanja spornih pitanja nema niti je bilo kandidatura njihovih predstavnika. Čak su se pojedini obratili i zvanično Administrativnom odboru da konkretni kandidati koji su se bili pojavili nijesu kredibilni i ne ispunjavaju uslove da budu izabrani za člana ovog značajnog i ključnog državnog organa za sprovođenje izbora.

Dok sam ja kao predsjednik Administrativnog odbora pozivao ovlašćene predstavnike civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta da predlože svoje kandidate za člana Državne izborne komisije, iskoriste mogućnost koju im zakon pruža i time doprinesu većem povjerenju građana u izborni proces, oni su podržavali performans ispred Skupštine Crne Gore pokušavajući da izvrgnu ruglu i izražavajući nepoštovanje prema radu državnih institucija, a posebno prema ovom skupštinskom radnom tijelu. Više su se bavili problematikom proizvodnje salate nego afirmacijom ovog značajnog državnog organa gdje su upravo oni isti odredili i postavili uslove i kriterijume za izbor člana Državne izborne komisije iz njihovih redova.

Nakon raspisivanja javnog konkursa Odbor se suočio sa problemom kako izabrati kredibilnog člana Državne izborne komisije iz redova cijelog sektora, kada nema više prijavljenih kandidata. Na tri javna konkursa nije bilo kandidatura, dok se jedan kandidat prijavio dva puta ali nije dobio podršku većine članova Administrativnog odbora. Po petom ponovnom javnom konkursu za člana DIK-a raspisanom 6.marta 2018.godine, kandidaturu je dostavio Zoran Vujičić, diplomirani pravnik, koordinator programa vladavine prava u nevladinoj fondaciji "Građanska alijansa". Pozivam vas da podržite predlog Administrativnog odbora i glasate za imenovanje Zorana Vujičića za člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta.

Glasanjem za predloženog kandidata doprinijete kompletiranju sastava Državne izborne komisije, samim tim i nespornom kvalitetu njenog rada. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.04.18 16:08:52)

Zahvaljujem se predsjedniku odbora.

Da li neko od poslanika želi riječ? Ne želi. Da li predsjednik odbora želi i završnu riječ? Ne želi.

Zahvaljujem se. Na ovaj način smo završili pretres.

Imamo još jednu tačku dnevnog reda, to je Predlog za izbor četiri člana Tužilačkog savjeta

iz reda uglednih pravnika. Podsjećam da je na osnovu člana 26 Zakona o državnom tužilaštvu i člana 40 Poslovnika Skupštine Crne Gore Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu utvrdio predlog za listu četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Odbor je predložio da se za četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika izaberu: doktor Velimir Rakočević, profesor doktor Aneta Spajić, Milan Filipović i Ranka Čarapić.

Otvaram pretres.

Da li predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu želi riječ? Izvolite.

ŽELJKO APRCOVIĆ (27.04.18 16:10:05)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Kao što ste rekli, potpredsjedniče, na osnovu člana 26 Zakona o državnom tužilaštvu, Odbor za politički sistem na osnovu člana 40 Poslovnika o radu Skupštine dao je predlog četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Kao što ste rekli, nakon tri kruga, odnosno tri puta raspisanog javnog poziva došli smo do četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika i to su: profesor doktor Velimir Rakočević sa Pravnog fakulteta, profesor doktor Spajić Aneta, ugledni advokat Milan Filipović i Ranka Čarapić. Ono što je prethodilo utvrđivanju liste kandidata koja je današnjom odlukom dostavljena kolegama poslanicima na klupe, želim da kažem da smo u skladu sa Zakonom o državnom tužilaštvu, odnosno o pozicioniranosti Državnotužilačke organizacije izmjenama Ustava koje su završene u 2013.godini amandmanima od 1 do 16, mi kao odbor na osnovu Zakona o državnom tužilaštvu bili dužni da raspisemo javni poziv za izbor četiri člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika.

Prvi javni poziv u skladu sa onim što jeste bila zakonska obaveza da je mandat prethodnom Tužilačkom savjetu isticao 18.januara 2018.godine, raspisali smo 03.novembra i u skladu sa utvrđenom zakonskom procedurom nakon prispjelih prijava na javni poziv bili smo dužni da te prijave objavimo na sajtu Skupštine i nakon toga izvršimo konsultativno saslušanje, a shodno odredbama Zakona o državnom tužilaštvu članom 26 je predviđeno da Odbor predlaže onoliko članova Tužilačkog savjeta koliko se bira. Odbor nije donio takvu odluku, nego ... kandidata na prvi javni poziv dobila potrebnu većinu, odnosno većinu od ukupnog broja članova Odbora, tako da smo u skladu sa zakonom raspisali drugi javni poziv. Kako i drugi javni poziv nije uspio, imali smo i treći javni poziv i danas smo završili ono što jeste u konačnom bila i naša obaveza, da izaberemo četiri člana Tužilačkog savjeta shodno Poslovniku o radu Skupštine i Zakonu o državnom tužilaštvu, da je većina članova Odbora glasala za četiri predložena kandidata.

Ono što bih želio da istaknem i da se zahvalim svim prijavljenim kandidatima, iz razloga što na konstitutivnom saslušanju po sva tri javna poziva smo imali izuzetno puno kvalitetnih kandidata i vrlo je težak bio posao na članovima Odbora, kako i na koji način da ocijenimo kandidate koji su svaki ponaosob imali svoj ugao gledanja u smislu daljeg razvoja i pozicioniranja Državnotužilačke organizacije. kažem još jedanput, u ime članova Odbora i moje lično ime zahvaljujem se svim kandidatima iz razloga što svojim referencama odnosno biografijama svako od njih ponaosob je mogao da odgovori onome što jeste nadležnost, odnosno uloga Tužilačkog savjeta shodno zakonu.

Stoga predlažem Skupštini da usvoji Predlog odluke i da za članove Tužilačkog savjeta izabere prof. dr Velimira Rakočevića, prof. doktoricu Anetu Spaić, Milana Filipovića i Ranku Čarapić iz razloga što na taj način zaokružujemo Tužilački savjet u cjelini i on će u narednom periodu moći da odgovori svojim zakonom utvrđenim obavezama, odnosno da u punom kapacitetu donosi odluke u narednom periodu.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.04.18 16:14:19)

Hvala vama, poslaniče Aprcoviću.

Da li se još neko javlja za riječ, poštovane kolege? Ne javlja.

Konstatujem da je pretres završen, a izjašnjavamo se poslije izjašnjavanja o preostalim tačkama dnevnog reda. U redu.

Poštovane kolege, mi smo završili pretres po tačkama dnevnog reda predviđenim za danas i stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima o kojima smo smo obavili pretres. Zauzmite mjesta pa da počnemo izjašnjavanje.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i upućivanju međunarodne humanitarne pomoći.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu najranije datumom objavljivanja. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti odnosno potrebom da se instrument ratifikacije dostavi Vladi Švajcarske kao depozitaru, što je uslov za pravni okvir pune implementacije ovog Sporazuma u korist istraživačke zajednice Crne Gore.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu najranije danom objavljivanja. Izvolite.

Hvala, 41 poslanik je glasao, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu najranije danom objavljivanja.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o osnivanju Evropske konferencije za molekularnu biologiju.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju, sa aneksima.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Sastavni dio Predloga zakona su četiri amandmana Zakonodavnog odbora.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu najranije danom objavljivanja. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom da se instrument ratifikacije dostavi Vladi Švajcarske kao depozitaru, što je uslov za pravni okvir pune implementacije ovog Sporazuma u korist istraživačke zajednice Crne Gore.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu najranije danom objavljivanja. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu najranije danom objavljivanja.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o uspostavljanju Evropske laboratorije za molekularnu biologiju, sa aneksima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa

objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na član 20 stav 1 Konvencije o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena.

Perlazimo na Predlog odluke o prihvatanju Ugovora o izvršenju Put opcije. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Sastavni dio Predloga odluke su tri amandmana Zakonodavnog odbora.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ova odluka stupi na snagu najranije danom objavljivanja. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti odnosno potrebom da odluka stupi na snagu prije 1.maja 2018.godine i da se ugovorni odnos sa A2A uredi na drugačiji način od postojećeg.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ova odluka stupi na snagu najranije danom objavljivanja. Izvolite.

Hvala, 42 poslanika su glasala, 42 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje hitnosti da ova odluka stupi na snagu najranije danom objavljivanja.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite.

Hvala vam, 42 poslanika su glasala, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o prihvatanju Ugovora o izvršenju Put opcije.

Prelazimo na izjašnjavanje o Mišljenju sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti odredaba člana 17 stav 6 i člana 22 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 16/16, 83/16, 21/17 i 42/17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Mišljenje sa predlogom odgovora Ustavnom sudu Crne Gore povodom rješenja o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti i odredaba člana 17 stav 6 i člana 22 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila Mišljenje sa odgovorom Ustavnom sudu Crne Gore.

Prelazimo na Izbor i imenovanja. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju predsjednika žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade. Izvolite.

Hvala. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i za predsjednika žirija za dodjelu Trinaestojulske nagrade imenovan je Rajko Todorović - Todor.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o imenovanju jednog člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i za člana Državne izborne komisije iz reda predstavnika civilnog društva, nevladinog sektora i univerziteta imenovan je Zoran Vujičić.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se profesor doktor Velimir Rakočević izabere za člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite.

Hvala. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se profesor doktor Aneta Spajić izabere za članicu Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Milan Filipović izabere za člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, protiv i uzdržanih nije bilo, pa objavljujem da je predlog usvojen.

Stavljam na glasanje Predlog Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu da se Ranka Čarapić izabere za članicu Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika. Izvolite.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je predlog usvojen.

Čestitam svim izabranima u okviru tačke Izbor i imenovanje, želim im uspješan rad, a

vama se, poštovane kolege, zahvaljujem. Završili smo sjednicu.